

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projektu strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r.

Egzemplarz na potrzeby opiniowania przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi

Zleceniodawca:

Urząd Gminy Sieradz

ul. Armii Krajowej 5
98-200 Sieradz

Wykonawca:

Pracownia urbanistyczno-architektoniczna

MONDRAdesign

mgr. inż. arch. Łukasz Woźniak
ul. Długa 2, 95-030 Rzgów

MONDRAdesign
ARCHITECTURE URBAN PLANNING INTERIORS

Autor opracowania:

mgr Alicja Jaranowska

Łódź, styczeń 2014

Spis treści

Spis treści	1
1. Wstęp	2
1.1. Podstawy prawne opracowania prognozy.	2
1.2. Cel i zakres dokumentu prognozy.	2
1.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy oraz problemy poziomu niepewności, związane z ich zastosowaniem.	3
2. Analiza ocenianego dokumentu	5
2.1. Zawartość i główne cele dokumentu.	5
2.2. Powiązania ocenianego dokumentu z innymi dokumentami.	8
3. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska gminy Sieradz	9
na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Strategii.	9
3.1. Położenie geograficzne.	9
3.2. Istniejący stan środowiska wg. wybranych komponentów i właściwości.	9
3.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku zaniechania realizacji celów i kierunków Strategii.	17
3.4. Istniejące problemy środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie ustawowej.	18
4. Analiza spójności celów projektu Strategii z zasadami zrównoważonego rozwoju i wymogami ochrony środowiska.	21
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko skutków realizacji celów i kierunków Strategii	24
5.1. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.	24
5.2. Prognozowane oddziaływania na poszczególne aspekty ochrony środowiska.	30
5.3. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko.	33
5.4. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura2000 oraz gatunki i/lub siedliska z znaczeniem priorytetowym.	34
5.5. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko.	35
6. Propozycje zmian w projekcie dokumentu oraz wnioski z prognozy.	36
6.1. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko oraz rozwiązania alternatywne do rozwiązań, zawartych w projekcie.	36
6.2. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.	37
6.3. Propozycje metod analizy skutków realizacji ustaleń Strategii gminy Sieradz.	37
7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.	39
8. Materiały źródłowe	40

1. Wstęp

1.1. Podstawy prawne opracowania prognozy.

Bezpośrednią delegacją dla postępowania administracyjnego w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w prawodawstwie polskim stanowi art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami), dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektyw Wspólnot Europejskich¹.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko rozumiana jest jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów i programów. Jest instrumentem służącym realizacji zasady integracji ochrony środowiska z politykami sektorowymi, przyczyniając się do jednoczesnej realizacji zasady zrównoważonego rozwoju oraz zasady kompleksowości. Zasada integracji ochrony środowiska z politykami sektorowymi zakłada, że wymagania ochrony środowiska będą uwzględniane we wszystkich działaniach i sferach aktywności władz publicznych przez zastosowanie właściwych procedur przy tworzeniu strategicznych dokumentów sektorowych.

Podstawowym dokumentem powstającym w trakcie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest prognoza oddziaływania na środowisko (tzn. dokumentacja oceny).

1.2. Cel i zakres dokumentu prognozy.

Głównym celem opracowania prognozy jest ustalenie potencjalnego znaczącego oddziaływania realizacji ocenianego dokumentu na środowisko, z uwzględnieniem możliwych do realizacji jego wariantów opracowywanego. Ponadto pełni ona funkcję materiału pomocniczego, w publicznej dyskusji w kontekście mogących się pojawić uciążliwości dla mieszkańców gminy i innych użytkowników jej przestrzeni oraz zawiera informacje, które mogą być podstawą do podjęcia przez Radę Gminy ostatecznej decyzji o przyjęciu dokumentu.

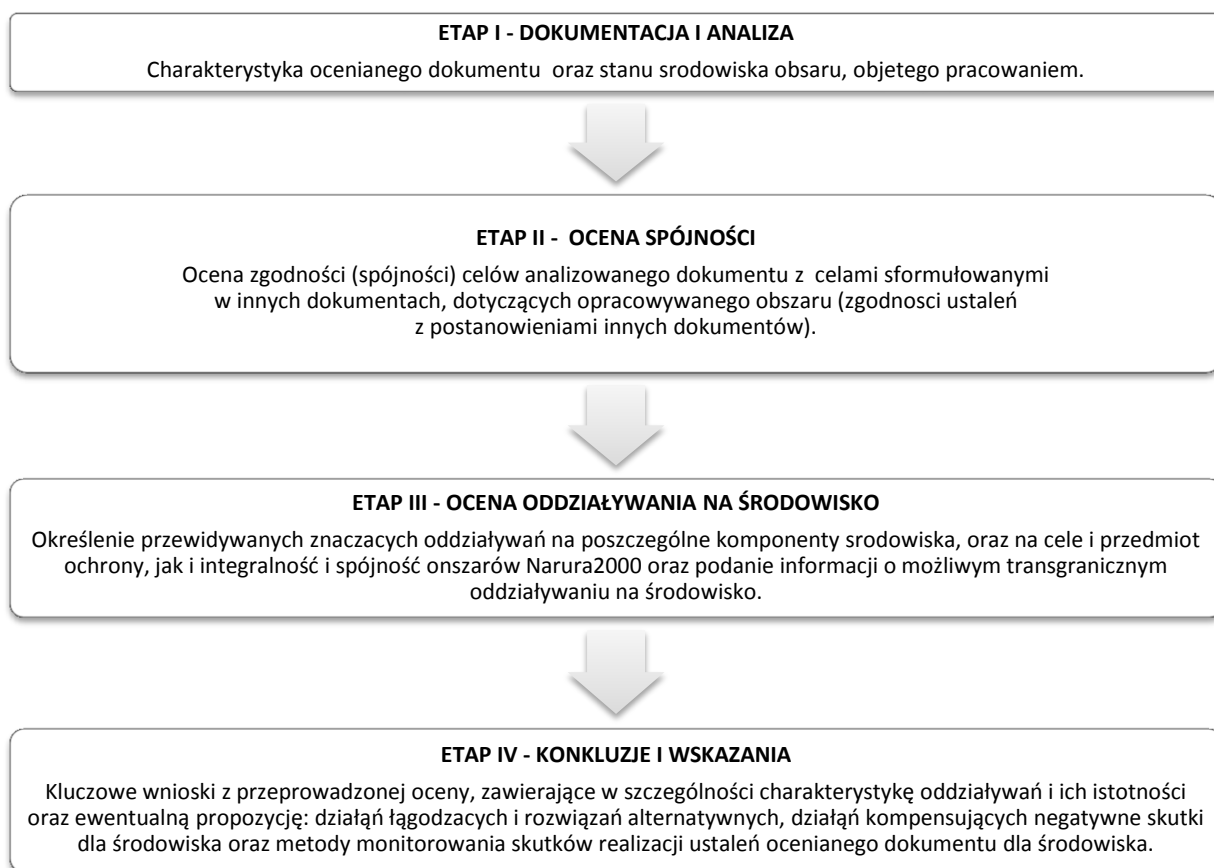
Zawartość niniejszej Prognozy została opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami *Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami).

Strategia rozwoju gminy Sieradz do 2020r., ze względu na charakter opracowania (dokument strategiczny), opisuje poszczególne założenia w sposób ogólny, poruszając spektrum zagadnień przestrzennych, społecznych i gospodarczych. Determinuje to stopień szczegółowości Prognozy.

Prognoza oddziaływania na środowisko składa się z czterech zasadniczych części (odpowiadających poszczególnym etapom oceny), z których głównym jest etap, obejmujący ocenę oddziaływania na środowisko (ocena właściwa) oraz podsumowanie oceny.

¹ W prawie Unii Europejskiej podstawę stanowi przede wszystkim dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE 2001 L 197/30).

Etapy prognozy oddziaływania na środowisko:

1.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy oraz problemy poziomu niepewności, związane z ich zastosowaniem.

Obecnie metodyka sporządzania prognoz w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie jest ściśle określona przepisami prawnymi. Niniejsza prognoza została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości ocenianego dokumentu. Prognoza ma charakter ogólny ponieważ odnosi się do oceny wpływu celów i kierunków działań, przyjętych w dokumencie planowania strategicznego gminy. Zastosowano metody są typowe dla strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, mają charakter opisowy, macierzowy oraz wskaźnikowy, a więc są to metody stosunkowo ogólne i mające dość subiektywny charakter.

Zasadniczo istnieją dwa podstawowe modele przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której opracowana zostaje prognoza oddziaływania na środowisko.

Model I oparty jest na brytyjskich doświadczeniach z oceną polityk (*policy appraisal*). Podstawą modelu jest wyznaczenie celów samego dokumentu i ocena ich realizacji, nie zaś bezpośredniego oddziaływania poszczególnych inwestycji na środowisko. Procedura jest mniej sformalizowana i obszerna. Kładzie ona większy nacisk na związek oceny z procesem decyzyjnym, którego sama ocena jest nieodłącznym elementem. Model ten stosowany jest najczęściej w ocenie polityk, strategii rozwoju, czyli dokumentów, które nie wskazują konkretnych przedsięwzięć tylko ramy i kierunki rozwoju w poszczególnych sferach rozwoju.

Model II wzorowany jest na procedurze oceny oddziaływania na środowisko, którą stosuje się dla konkretnych przedsięwzięć w trakcie postępowania administracyjnego prowadzącego do wydania zgody na realizację przedsięwzięcia. Oparty jest na sformalizowanej procedurze, często odrębnej od procedury przygotowania samego dokumentu strategicznego będącego przedmiotem prognozy. Ocenie poddaje się osobno każde przedsięwzięcie, którego ramy realizacji wyznacza prognozowany dokument. Model ten sprawdza się w przypadku dokumentów wytyczających ramy realizacji konkretnych inwestycji.

W ramach niniejszej prognozy zasadniczo został przyjęty model pierwszy ponieważ na etapie sporządzania prognozy nie były znane szczegóły dotyczące konkretnych przedsięwzięć, które będą realizowane w ramach strategicznego programu działań.

Kluczowym elementem analizy była ocena wpływu projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska. Podstawowym narzędziem, wykorzystanym do oceny potencjalnego wpływu celów ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska była tzw. macierz skutków środowiskowych, która stanowiła zestawienie możliwych pozytywnych i negatywnych oddziaływań. Dokonano analizy oddziaływań realizacji danego celu na poszczególne komponenty środowiska. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia, jego potencjalne oddziaływanie na etapie eksploatacji (funkcjonowania) oraz na etapie budowy (realizacji). W ramach macierzy przedmiotem oceny były również przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura2000 oraz integralność tego obszaru a także na środowisko.

Analiza dotycząca wpływu poszczególnych celów została przeprowadzona poprzez przyporządkowanie do jednej z 4 grup (ocena zbiorcza dla celu):

NE - potencjalnie neutralne

- realizacja działań nie ma istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji, jednocześnie podejmowane działania nie są ukierunkowane na długofalową poprawę stanu środowiska

PP - potencjalnie pozytywne

- podejmowane działania są ukierunkowane na długofalową poprawę stanu środowiska, jednocześnie realizacja przedsięwzięć nie ma istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji

PP/PN - zarówno potencjalnie pozytywne, jak i potencjalnie negatywne

- podejmowane działania są ukierunkowane na długofalową poprawę stanu środowiska, jednocześnie realizacja przedsięwzięć może negatywnie oddziaływać na pewne komponenty środowiska na etapie realizacji i/lub eksploatacji

PN - potencjalnie negatywne

- realizacja działań może negatywnie oddziaływać na pewne komponenty środowiska na etapie realizacji i/lub eksploatacji.

2. Analiza ocenianego dokumentu

2.1. Zawartość i główne cele dokumentu.

Niniejsza Prognoza opracowana została na potrzeby przeprowadzenia postępowania administracyjnego w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu poziomu lokalnego - *Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r.* Decyzja o sporządzeniu dokumentu strategicznego została podjęta *uchwałą Nr XXIII/131/2012 Rady Gminy Sieradz z dnia 29 października 2012r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r.*

Projekt ww. dokumentu został opracowany na początku września 2013r. Zakres i stopień szczegółowości informacji, wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, został uzgodniony z właściwymi organami tzn. z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi oraz z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Łodzi w październiku 2013r.

Przedmiotowy dokument, ze względu na specyfikę i zakres, nie zawiera ustaleń bezpośrednio odnoszących się do obszarów Natura2000. Jednak z założenia dokument traktowany jest jako mogący oddziaływać na obszar Natura2000.

Zasadniczą częścią ocenianego dokumentu jest Strategiczny program działań dla gminy Sieradz. Zawiera on dwa załączniki: Diagnozę stanu istniejącego oraz wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na potrzeby opracowania dokumentu.

Strategiczny program działań zawiera:

- Wnioski z diagnozy stanu istniejącego (analiza SWOT),
- Strategiczny program działań dla gminy, obejmujący:
 - wizję i misję gminy
 - strukturę celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań, w trzech zasadniczych obszarach działania (tzw. obszarach strategicznych).

Obszary strategiczne to:

1. Gospodarka
2. Przestrzeń, infrastruktura i środowisko
3. Społeczność lokalna i jakość życia.

Określenie struktury planu strategicznego poprzedzone było przeprowadzeniem diagnozy stanu istniejącego, która w formie raportu stanowi załącznik nr 1 do opracowania. W diagnozie przyjęto podział na cztery zasadnicze sfery działalności: sferę przestrzenną, ekologiczną, społeczną i gospodarczą, które podlegały uszczegółowionej analizie.

Strategiczny program działań

Strategia rozwoju gminy Sieradz do 2020r. stanowić będzie dla władz samorządowych podstawowe narzędzie kształtowania polityki lokalnej. Realizacja założeń Strategii ma na celu wspieranie pozytywnych przemian oraz niwelowanie głównych barier rozwojowych gminy. Podstawą dla określania strategicznych celów rozwoju gminy oraz kierunków działań jest sformułowana w dokumencie misja i wizja gminy.

Wizja: *Gmina Sieradz to gmina różnorodna lecz spójna terytorialnie, wyróżniająca się lokalną przedsiębiorczością, atrakcyjnymi warunkami zamieszkania i inwestowania. Stanowi obszar funkcjonalny miasta Sieradza o lokalnej specyfice, różnorodnej gospodarce, tworząc wyjątkową przestrzeń podmiejską.*

Dzięki licznym atutom środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozwijającej się infrastrukturze i wielofunkcyjnej gospodarce stwarza korzystne warunki zamieszkania, spędzania wolnego czasu oraz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Misja: *Tworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju różnorodności funkcjonalnej gminy przez jej samorząd oraz aktywacja i integracja społeczeństwa obywatelskiego przez społeczność lokalną.*

Rozwój gminy Sieradz będzie odbywać się poprzez zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym opartym na solidnej bazie usługowo – gospodarczej a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Tab. 1. Struktura strategicznego planu działań.

Cele strategiczne	Cele operacyjne / Kierunki działań
	I OBSZAR STRATEGICZNY - GOSPODARKA
1.	1.1. Kreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości.
Wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój gospodarczy podstawą wysokiej jakości życia w gminie.	1. Stworzenie wyspecjalizowanej komórki – Ośrodka / Centrum wsparcia MŚP. 2. Wspieranie i promocja postaw przedsiębiorczych wśród dorosłych i młodzieży. 3. Nawiązanie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu. 4. Zwiększenie czytelności procedur prawnych oraz przepływu informacji.
	1.2. Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu oraz inicjowanie działań w zakresie inwestycji strategicznych.
	1. Przygotowanie terenów pod inwestycje – utworzenie strefy gospodarczej. 2. Stworzenie i wdrażanie systemu promocji gospodarczej. 3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wzdłuż trasy S-8.
	1.3. Rozwój sektora rolnego w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich – rozwój nowoczesnego rolnictwa i pozarolniczego rozwoju wsi.
	1. Tworzenie podstaw do wzrostu konkurencyjności gospodarstw rolnych. 2. Uruchamianie i promocja alternatywnych źródeł zarobkowania poza rolnictwem. 3. Realizacja działań w ramach punktu informacyjno – doradczego dla rolników. 4. Aktywizacja działań na rzecz tworzenia grup producentów rolnych. Wspieranie zrównoważonego rozwoju sektora rybactwa
	1.4. Gospodarcze wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego oraz rozwój przemysłów czasu wolnego.
	1. Promocja atrakcyjnych turystycznie walorów gminy. 2. Modernizacja i budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, będącej własnością gminy. 3. Wspieranie rozwoju branży usługowej i gastronomicznej.

II OBSZAR STRATEGICZNY – PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	
2.	2.1. Przejrzysta gospodarka gruntami, standard ładu przestrzennego i estetyka przestrzeni.
Uporządkowana struktura funkcjonalno – przestrzenna.	1. Aktualizacja polityki przestrzennej gminy. 2. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 3. Prawne i infrastrukturalne przygotowanie gruntów pod budownictwo. 4. Podnoszenie estetyki obiektów publicznych oraz motywowanie mieszkańców do podnoszenia estetyki obiektów prywatnych i ich otoczenia.
	2.2. Czyste i zadbane środowisko naturalne gminy. 1. Kształtowanie warunków bezpieczeństwa ekologicznego i ochrony przed skutkami klęsk żywiołowych. 2. Inwestycje środowiskowe. 3. Ochrona i kształtowanie powiązań przyrodniczo – krajobrazowych oraz obszarów cennych przyrodniczo. 4. Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.
3.	3.1. Rozwój infrastruktury drogowej.
Wzrost dostępności komunikacyjnej oraz rozwój techniczny infrastruktury sieciowej.	1. Stworzenie gminnego systemu dróg publicznych. 2. Dalszy udział gminy w przebudowie dróg powiatowych. 3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury okołodrogowej.
	3.2. Rozwój infrastruktury komunalnej.
	1. Określenie obszarów deficytowych w zakresie działania sieci wodociągowej oraz kontynuacja działań w zakresie udroźnienia i modernizacja wybranych elementów i fragmentów sieci. 2. Kontynuowanie budowy gminnej sieci kanalizacyjnej.
	3.3. Rozwój sieci teleinformatycznej – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. 1. Rozwój sieci internetowej – możliwość dostępu do internetu. 2. Analiza zapotrzebowania i ewentualne stworzenie miejsc darmowego dostępu do internetu.
III OBSZAR STRATEGICZNY – SPOŁECZEŃSTWO I JAKOŚĆ ŻYCIA	
4.	4.1. Wspieranie aktywności społecznej i kapitału ludzkiego.
Społeczność obywatelska i wzrastająca jakość życia mieszkańców.	1. Stworzenie Gminnego Ośrodka Kultury oraz centrów aktywności wiejskiej przy wykorzystaniu infrastruktury zasobów gminy oraz lokalnego kapitału ludzkiego. 2. Tworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw edukacyjnych podnoszących kwalifikacje lokalnej społeczności. 3. Utworzenie przedszkola gminnego oraz wspieranie prywatnych inicjatyw tworzenia punktów przedszkolnych i żłobkowych. 4. Zaktualizowanie i wdrażanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
	4.2. Wspieranie aktywności społecznej i kapitału ludzkiego.
	1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kultury. 2. Organizacja imprez kulturalnych promujących kulturę i tradycję wsi. 3. Powiązanie terytorium gminy oznakowaną siecią ścieżek rowerowych, o charakterze rekreacyjnym, stworzenie questów. 4. Dalsza realizacja placów zabaw lub ogródków jordanowskich.
	4.3. Rozwój oferty kultury czasu wolnego. 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kultury. 2. Organizacja imprez kulturalnych promujących kulturę i tradycję wsi. 3. Powiązanie terytorium gminy oznakowaną siecią ścieżek rowerowych, o charakterze rekreacyjnym, stworzenie questów.

	4. Dalsza realizacja placów zabaw lub ogródków jordanowskich.
	4.4. Rozwój działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.
	1. Właściwe zabezpieczenie i zagospodarowanie terenów zalewowych i osuwiskowych w dolinie rzeki Warty. 2. Zwiększanie bezpieczeństwa na drogach. 3. Kształtowanie w porozumieniu z mieszkańcami ogólnodostępnych obszarów przestrzeni publicznych w obszarach zabudowy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r.

2.2. Powiązania ocenianego dokumentu z innymi dokumentami.

Strategia rozwoju gminy Sieradz do 2020r. powiązana jest z dokumentami planowania strategicznego wyższego szczebla, a więc z „Strategią rozwoju powiatu sieradzkiego na lata 2007-2013” oraz „Strategią rozwoju województwa łódzkiego 2020”. Cele sformułowane w projekcie Strategii wykazują zgodność z celami ww. dokumentów.

Strategia województwa łódzkiego 2020 jest dokumentem koordynującym dla poszczególnych dokumentów programowych i planistycznych, tworzonych na poziomie regionalnym oraz kierunkowym dla władz samorządowych województwa, powiatów oraz gmin.

Wizja rozwoju regionu:

REGION SPÓJNY TERYTORIALNIE I WIZERUNKOWO, KREATYWNY I KONKURENCYJNY W SKALI KRAJU I EUROPY, O NAJLEPSZEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ, WYRÓŻNIAJĄCY SIĘ ATRAKCYJNOŚCIĄ INWESTYCYJNĄ I WYSOKĄ JAKOŚCIĄ ŻYCIA.

Misja rozwoju regionu:

PROWADZENIE ZINTEGROWANEJ I TERYTORIALNIE UKIERUNKOWANEJ POLITYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, OPARTEJ NA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ, BUDOWANIU WIĘZI SPOŁECZNYCH ORAZ TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ.

W celu wspierania pozytywnych przemian, niwelowania głównych barier rozwojowych w regionie a także efektywnego wykorzystania zasobów Strategia zakłada, iż polityka regionalna będzie realizowana w dwóch płaszczyznach horyzontalnej oraz terytorialno-funkcjonalnej.

Polityka horyzontalna obejmie swym oddziaływaniem obszar całego województwa. Złożą się na nią trzy filary rozwoju obejmujące sferę gospodarczą, społeczną i przestrzenną, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie spójności w rozwoju na poziomie regionalnym (spójność terytorialna).

Strategia rozwoju powiatu sieradzkiego na lata 2007-2013, przyjęła następującą misję rozwoju:

Podniesienie atrakcyjności powiatu sieradzkiego w strukturze społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego i Polski jako obszaru zrównoważonego rozwoju, przyjaznego do zamieszkania i działalności gospodarczej oraz zachowującego walory środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

Dokument zawiera 8 celów strategicznych:

1. Trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.
2. Tworzenie warunków dla rozwoju i poprawy efektywności, innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw.
3. Podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców powiatu.

4. Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej i informatycznej w powiecie.
5. Rozwój infrastruktury społecznej i poprawa jakości życia.
6. Poprawa stanu i ochrona środowiska przyrodniczego.
7. Poprawa wizerunku powiatu i wzmocnienie własnej tożsamości terytorialnej.
8. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego oraz doskonalenie zarządzania powiatem.

3. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska gminy Sieradz

na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Strategii.

3.1. Położenie geograficzne.

Gmina Sieradz stanowi jednostkę samorządu terytorialnego o statusie gminy wiejskiej. Położona jest w zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie sieradzkim. Wschodnia granica gminy stanowi granicę powiatu sieradzkiego z powiatem zduńskowolskim. Gmina wiejska Sieradz otacza swoim terenem miasto Sieradz, stolicę regionu.

Pod względem fizycznogeograficznym (wg. J. Kondrackiego) teren gminy położony jest w makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej oraz w obrębie trzech mezoregionów: zachodnia część gminy w mezoregionie Wysoczyzny Złoczewskiej, środkowa Kotliny Sieradzkiej zaś wschodnia w obrębie Wysoczyzny Łaskiej.

Gmina położona jest wokół miasta Sieradz, pełniąc funkcję jednego z ważniejszych węzłów komunikacyjnych regionu łódzkiego, w tym szczególnie węzła drogowego. Gminę przecinają łączące się w mieście Sieradz drogi krajowe i wojewódzkie, zapewniające połączenia drogowe z największymi miastami w Polsce.

3.2. Istniejący stan środowiska wg. wybranych komponentów i właściwości.

Bioróżnorodność

Obszary chronione

Zgodnie przepisami odnośnie ochrony przyrody (art. 6 ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. – tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 151 poz. 1220 ze zm.) w gminie Sieradz występują formy ochrony przyrody.

Rezerwat przyrody „Półboru”ⁱ – Rezerwat leśny o częściowej ochronie, którego celem jest zachowanie zbiorowisk leśnych (dąbrowy świetlistej i fragmenty grądu oraz stanowiska roślin chronionych). Zajmuje powierzchnię 56,83 ha.

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawkiⁱⁱ - Park utworzony w celu ochrony doliny Warty i Widawki z dobrze wykształconymi zbiorowiskami roślinności leśnej, szuwarowej, wodnej, łąkowej i kserotermicznej oraz liczne stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Nie posiada otuliny, zajmuje powierzchnię 25 330ha (w granicach województwa 14 245 ha).

Nadwarciański Obszar Chronionego Krajobrazuⁱⁱⁱ – Obejmuje ochroną walory przyrodnicze i krajobrazowe doliny Warty a w szczególności naturalne koryto rzeki Warty. Stanowi korytarz ekologiczny rangi krajowej, łączący tereny położone nad Nerem i Bzurą w pradolinie warszawsko-berlińskiej z Parkiem Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki.

Użytki ekologiczne

„Dąbrowa”^{iv} – bagno śródleśne o powierzchni 0,66 ha, własność Skarbu Państwa pod nadzorem Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Złoczew),

„Dąbrowa II”^v – bagno śródleśne o powierzchni 0,14 ha, własność Skarbu Państwa pod nadzorem Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Złoczew),

„Chojne Starorzecze”^{vi} – starorzecze Warty o powierzchni 5,29 ha, własność komunalna pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

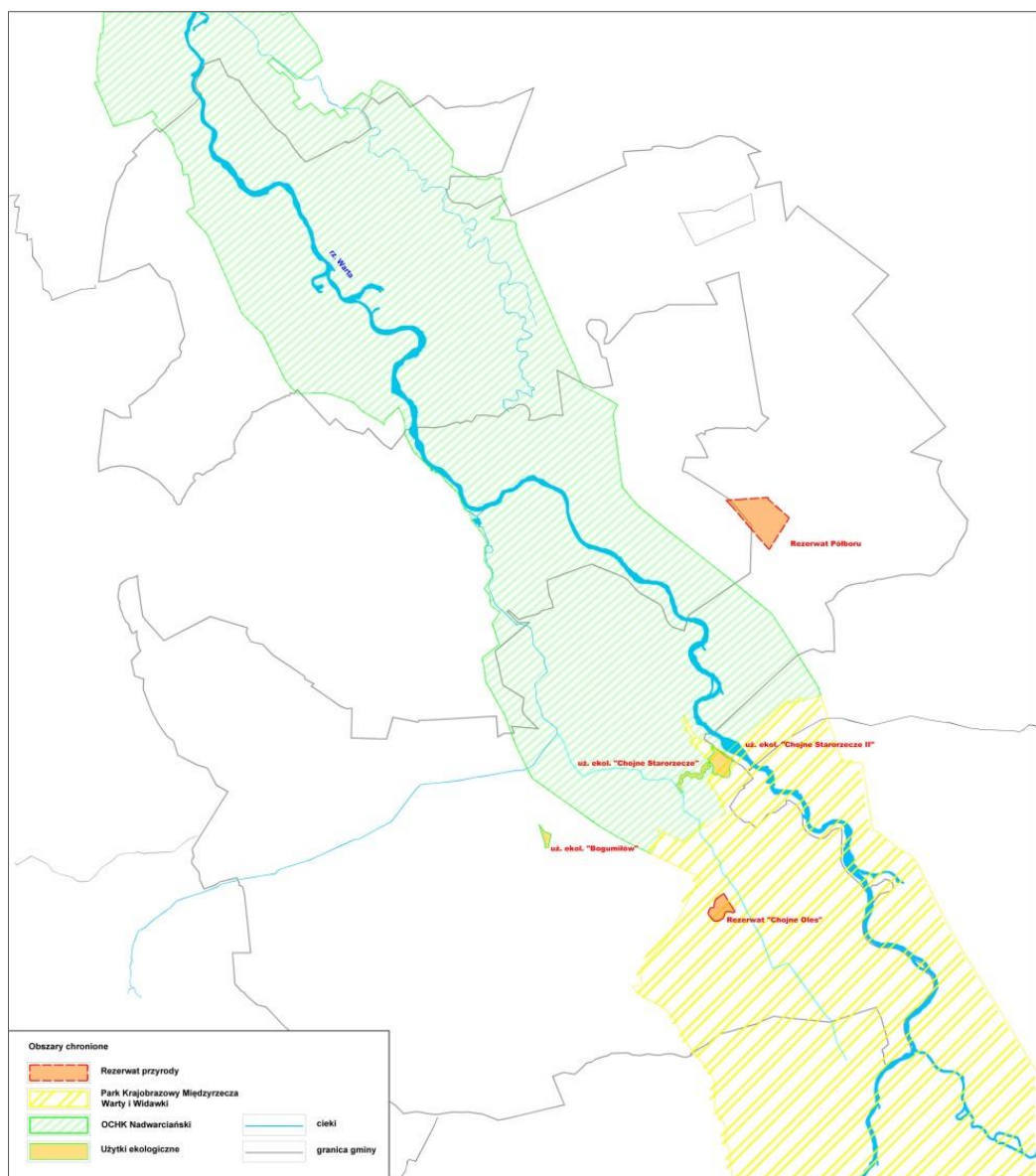
Na terenie gminy Sieradz znajdują się 52 obiekty objęte ochroną jako pomniki przyrody, na mocy Rozporządzenia Wojewody Sieradzkiego z dn. 3 lutego 1998r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9).

Pomnikami przyrody w gminie są:

- 5 drzew w miejscowości Chojne: sosna wejmutka, 2 dęby szypułkowe, lipa szerokolistna, klon srebrzysty;
- 33 drzewa w miejscowości Męcka Wola: 21 dębów szypułkowych, grupa 9 dębów szypułkowych, 2 graby zwyczajne, jesion wyniosły;
- 4 drzewa w miejscowości Biskupice: lipa drobnolistna, 3 jesiony wyniosłe;
- 5 drzew w miejscowości Bogumiłów: jesion wyniosły, grupa 4 ciosów pospolitych;
- 3 drzewa w miejscowości Chartupia Mała: klon, 2 lipy drobnolistne;
- 3 drzewa w miejscowości Dąbrówka Wielka: 2 lipy drobnolistne, dąb szypułkowy;
- 1 drzewo w miejscowości Dzierlin: klon jawor;
- 86 drzew w miejscowości Podłężyce: grupa 78 drzew (jesiony wyniosłe, wiązy, kasztanowce), 4 lipy drobnolistne, 2 wiązy szypułkowe, topola kanadyjska, klon zwyczajny;
- 2 drzewa na terenie Leśnictwa Męcka Wola: sosna pospolita, dąb szypułkowy;
- 1 drzewo na terenie Leśnictwa Reduchów: dąb szypułkowy.

Wykaz obszarów i obiektów proponowanych do objęcia ochroną wg. ustaleń obowiązujących opracowań planistycznych

-
- Projektowany Rezerwat przyrody „Chojne Oles” – obszar wskazany do objęcia ochroną prawną na mocy ustaleń obowiązującego planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki.
 - Projektowany Zespół przyrodniczo krajobrazowy „Chojne nad Wartą” – położony w obrębie wsi Chojne (gm. Sieradz) oraz wsi Beleń (gm. Zapolice). Obszar wskazany do objęcia ochroną na mocy ustaleń planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki.

Rys. 1. Obszary chronione w gminie Sieradz (z wyłączeniem obszarów Natura2000).

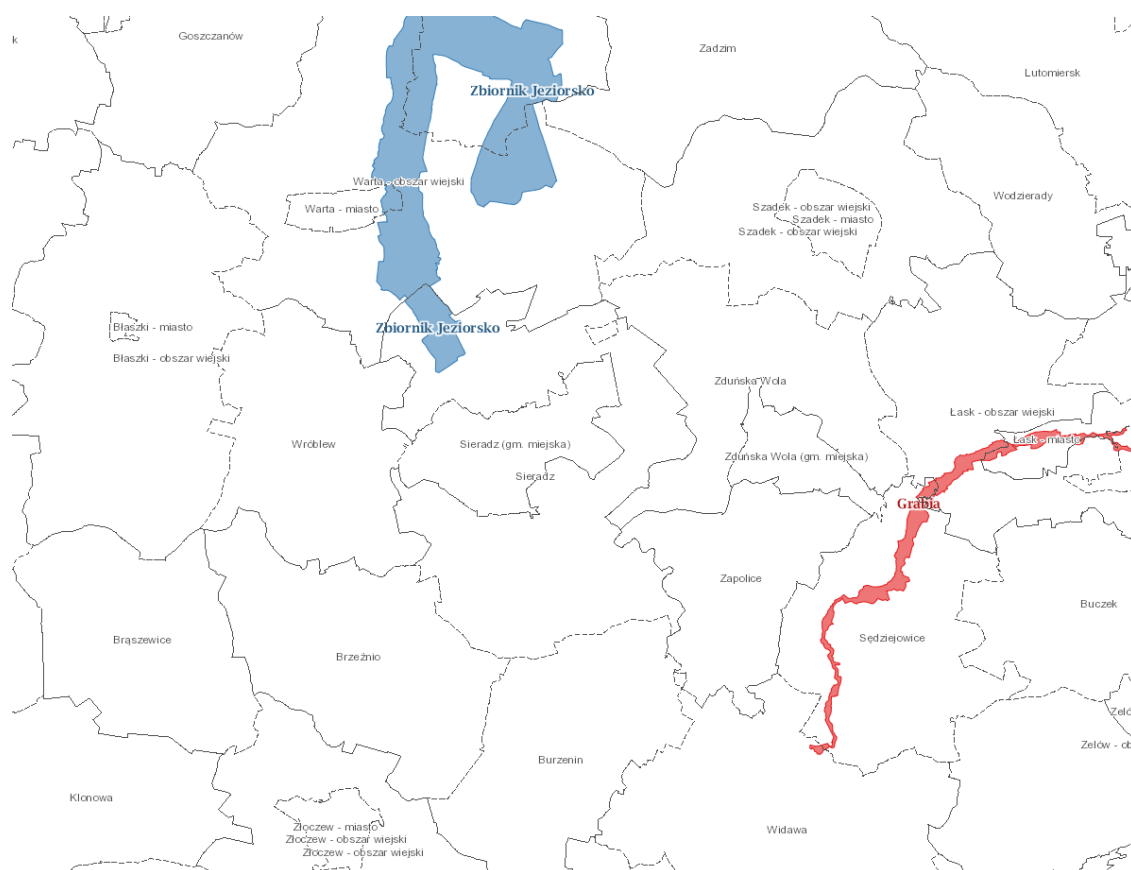
Źródło: Opracowanie własne.

Obszary Natura2000

W granicach gminy znajduje się częściowo obszar Natura2000 – obszar ptasi PLB100002 „Zbiornik Jeziorsko”. Obszar zajmuje powierzchnię 101,86ha, z czego w granicach gminy znajduje się jego południowy kraniec.

Teren ostoi stanowi: zbiornik zaporowy Jeziorsko wraz z przyległym od południa fragmentem doliny Warty oraz doliną Pichny i jej dopływami na odcinku od ujścia do wsi Rudniki, kompleksem stawów rybnych koło Pęczniewa oraz obszarem podmokłych łąk i pastwisk w okolicach wsi Chorążka. W okresie lęgowym ostoja ważna dla 5 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej. W okresie pozalęgowym ostoja ważna dla 4 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej^{vii}.

W otoczeniu gminy najbliższym położonym obszarem Natura2000 jest obszar siedliskowy PLH100021 „Grabia”, o powierzchni 16,10 km², zlokalizowany na południowy zachód od gminy Sieradz.

Rys. 2. Gmina Sieradz a obszary Natura2000.

Źródło: www.geoportal.gdoś.gov.pl

Wody powierzchniowe

Sieć rzeczną gminy Sieradz tworzą rzeki: Warta, Żeglina, Myja i Niniwka.

Stan wód powierzchniowych to ogólne określenie stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWPw), wyznaczonego przez stan ilościowy i chemiczny wód powierzchniowych.

Gmina Sieradz położona jest zlewni Warty od Widawki do Prosnicy. Zlewnia ta charakteryzuje się największym zróżnicowaniem pod kątem jcw, dlatego wydzielono w jej granicach 28 naturalnych, 18 silnie zmienionych i 2 sztuczne jcw. Stan badanych części wód powierzchniowych został określony jako zły (dotyczy Warty, Żegliny, Myji). Stan dobry zanotowano jedynie na rzece Niniwce.

Rys. 3. Sieć rzeczna gminy Sieradz. Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z danymi *Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi (Komunikat o stanie jakości wód powierzchniowych woj. łódzkiego badanych w 2010 r.)* badane rzeki zostały zakwalifikowane jako rzeki o umiarkowanym stanie/potencjale ekologicznym. Na wynik wpływ miały niektóre elementy fizykochemiczne, ocenione poniżej stanu dobrego. Żeglina w ramach monitoringu lat 2009-2010 została zakwalifikowana jako eutroficzna. Eutrofizacja wód spowodowana jest głównie dopływem substancji biogennych pochodzenia antropogenicznego, głównie ze źródeł komunalnych i rolniczych. Rzeką Żeglina jako ciek przepływający przez obszar chroniony – Załęczański Łuk Warty (PLH100015) w ramach oceny naturalności została zakwalifikowana jako silnie zmodyfikowana o umiarkowanym stanie/potencjale ekologicznym.

Stan wód zależy od sposobu zagospodarowania ich zlewni. O stanie wód w rzekach decydują głównie odprowadzone i niewłaściwie oczyszczone ścieki komunalne oraz hodowla zwierząt i rolnictwo. Pola uprawne przylegające do obrzeży cieków, bez barier ochronnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień wzdłuż linii brzegowej, sprzyjają przenikaniom zanieczyszczeń rolniczych do wód.

Wody podziemne

W gminie występują dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy i kredowy. Poziom wód górnokredowych należy do niewielkiego powierzchniowo Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP Sieradz). Zbiornik ten ma charakter szczelinowo-porowy, jego wody odznaczają się znaczną wydajnością i dobrą jakością.

Stan wód podziemnych to ogólne określenie stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), wyznaczonego przez stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych.

Przez teren gminy przebiega granica między dwoma JCWPd: nr 78 i 79. Granice stanowi rzeka Warta. Państwowy monitoring wód podziemnych wskazuje dobry stan wód podziemnych gminy Sieradz, zarówno ilościowy jak i chemiczny.

Stan wód podziemnych – JCWPd nr 78		rok
chemiczny	dobry	2011
ilościowy	słaby	2010
chemiczny	dobry	2012
ilościowy	dobry	2012

Wskaźniki powodujące słaby stan wód:

Obniżenie zwierciadła wody i zmiany w hydrodynamice w związku z działalnością górniczą odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego (wykazane w ocenie stanu JCWPd w 2010 r.).

Stan wód podziemnych – JCWPd nr 79		rok
chemiczny	dobry	2010
ilościowy	dobry	2010
chemiczny	dobry	2012
ilościowy	dobry	2012

Źródło: Państwowy monitoring środowiska - system monitoringu jakości wód podziemnych, Inspekcja Ochrony Środowiska.

Stopień wykorzystania zasobów gwarantowanych wód podziemnych, na terenie gminy, jest niski lub bardzo niski. Rezerwy zasobów wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania w warunkach aktualnego poboru wód są znaczne.

Wpływ poboru ujęć wód podziemnych na wody powierzchniowe jest znikomy. Oznacza to, że rezerwy wód podziemnych są dość wysokie i, że pobór wód podziemnych nie zagraża obniżeniu przepływu w rzekach do poziomu wartości przepływu nienaruszalnego (*Źródło: Bilans wodnogospodarczy ..., PSH, 2013*).

Powietrze atmosferyczne

Gmina Sieradz położona jest w łódzkiej strefie, wydzielonej dla potrzeb oceny jakości powietrza. Strefa ta jest obszarem o klimacie umiarkowanym ciepłym przejściowym, ze względu na położenie pomiędzy strefą wyżyn Polski południowej a strefą nizin środkowopolskich. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest emisja niska z indywidualnego ogrzewania lokali mieszkalnych oraz emisja komunikacyjna z transportu kołowego. Największa emisja komunikacyjna zlokalizowana jest wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych. Nowym zagrożeniem dla jakości powietrza jest budowa sieci autostrad oraz dróg szybkiego ruchu, w tym przebiegającej przez gminę Sieradz trasy S8.

Analiza danych bilansu emisji zanieczyszczeń wskazuje na dobrą jakość powietrza atmosferycznego dla terenu gminy (strefa łódzka z wyłączeniem aglomeracji łódzkiej). Ze względu na emisję podstawowych zanieczyszczeń strefa zaliczona została (pod koniec 2012r.) do klasy A jakości powietrza.

W zakresie niekorzystnych wyników odnotowano przekroczenie docelowego poziomu benzo(a)piranu oraz ponadnormatywną liczbę dni z przekroczeniem normy 24-godzinnej pyłu zawiesinowego PM_{2,5} oraz pyłu PM₁₀ od dopuszczalnej w roku. W ocenie zachowania celów długoterminowych wykazano przekroczenie stężeń ozonu (w obu kryteriach: ochrona ludzi i ochrona roślin) (*Ocena jakości powietrza atmosferycznego w strefach w Polsce w 2012r., GIOŚ*).

Gleby i powierzchnia ziemi

W gminie Sieradz jakość gleb odgrywa szczególną rolę w aspekcie gospodarczym ze względu na dominującą funkcję rolnictwa. W 2012r. grunty rolne zajmowały 13 254 ha, czyli ponad 70% powierzchni gminy.

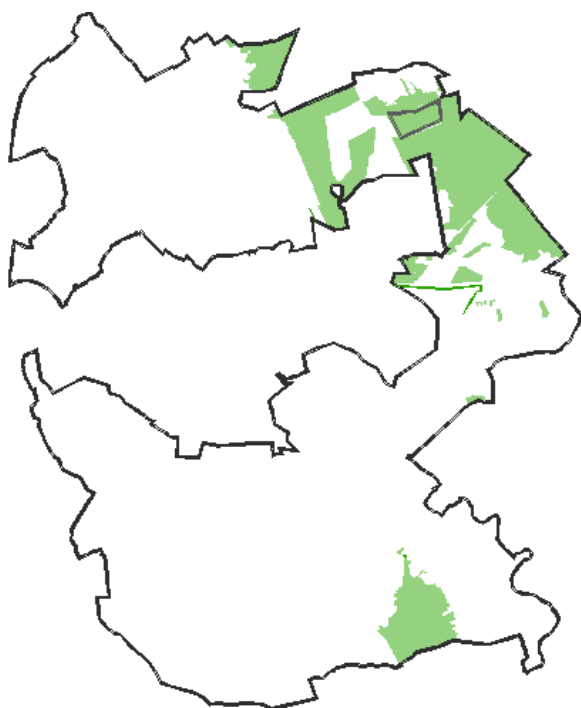
Gmina charakteryzuje się przeciętną przydatnością gleb do produkcji rolniczej. Gleby dobre stanowią 45% wszystkich użytków rolnych. W gminie nie występują gleby I klasy bonitacyjnej, II klasy występują sporadycznie. Gleby klasy IIIa i IIIb zaliczane są do kompleksu pszenno dobrego oraz żytnio – pszenno, lokalnie pszenno bardzo dobrego. Gleby te dużymi kompleksami występują w północno-zachodniej części gminy (rejon Biskupice, Charłupia Mała), południowo-zachodniej (rejon Dąbrowa Wielka) i południowo-wschodniej (rejon Stawiszcz – Grabowiec), a także mniejszymi płatami w rejonie wsi Mnichów, Męcka Wola i Sokołów. Gleby najłabsze (VI, VIz klasy bonitacyjnej) występują w południowej i częściowo wschodniej części gminy oraz w dolinie Warty w rejonie wsi Chojne, Stoczki, Wiechucice, Bogumiłów, Borzewisko i Bobrowniki.

Ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Sieradz wynosi 58,0 pkt i jest niższy od średnich wskaźników dla Polski, województwa łódzkiego i powiatu sieradzkiego, kształtujących się odpowiednio na poziomie 66,6 pkt, 66,2 pkt i 60,8 pkt.

Eksploatacja surowców nie odgrywa w gminie znaczącej roli. Dotychczasowe rozmiary powierzchniowej eksploatacji nie stanowią istotnego czynnika degradacji powierzchni ziemi. Największe zmiany występują w północno-wschodniej części gminy w pobliżu wsi Czartki. Zmiany powierzchni ziemi wywołane eksploatacją surowców będą większe w przypadku rozpoczęcia eksploatacji złóż obecnie nieeksploatowanych.

Degradacja powierzchni glebowo-roślinnej występuje również lokalnie w strefie krawędzowej zachodniego brzegu doliny Warty na skutek ekspansji terenów zabudowy, co powodować może lokalnie erozję powierzchniową.

Lasy

Grunty leśne zajmują w gminie powierzchnię 3822 ha. Lesistość gminy kształtuje się na poziomie 21,04%. Udział kompleksów leśnych (lasy, grunty leśne) odgrywa sporą rolę w obrazie gminy, wzbogacając jej walory krajobrazowe jednak pod względem lesistości gmina Sieradz jest jedną z mniej lesistych gmin powiatu. Zwarte tereny leśne koncentrują się głównie w północno-wschodniej części gminy. Część lasów objęta jest dodatkową ochroną prawną. Są to lasy wodochronne, spełniające przede wszystkim rolę związaną z retencją wód oraz ochroną bagien śródlęsnych.

Rys. 4. Lokalizacja lasów w gminie Sieradz.

Źródło: Opracowanie własne.

Klimat akustyczny i poziom pól elektromagnetycznych

Hałas stanowi jeden z głównych czynników wpływających negatywnie na mieszkańców. Decydujący wpływ na klimat akustyczny środowiska gminy ma hałas komunikacyjny, emitowany przez środki transportu drogowego, głównie wzdłuż dróg publicznym. Wzrost natężenia hałasu komunikacyjnego będzie związany z budową drogi ekspresowej S-8.

Prowadzone w województwie badania monitoringu pól elektromagnetycznych oraz badania kontrolne wykazują, że nie są przekraczane dopuszczalne poziomy określone *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnym poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania tych pomiarów* (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Zabytki, dobra materialne i krajobraz

Podstawowymi formami ochrony dziedzictwa kulturowego, przewidzianymi w przepisach rangi ustawowej, są wpisy do rejestru zabytków, ustalenia zasad ochrony w mpzp, natomiast ochrona walorów krajobrazowych i przyrodniczych, jako elementów krajobrazu kulturowego, jest realizowana w oparciu o system ochrony przyrody (OCHK).

Na terenie gminy znajduje się 18 obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa łódzkiego. Są to obiekty zarówno o znaczeniu lokalnym, regionalnym oraz ponadregionalnym.

Tab. 2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa łódzkiego.

Lp.	Rodzaj obiektu	Miejscowość	Datowanie	nr rejestrowy	znaczenie
1.	pałac	Biskupice	II poł. XIX w.	288/A	ponadregionalne
2.	spichlerz	Biskupice	I poł. XIX w.	3/A	lokalne
3.	kościół parafialny	Chojne	XVI - XVII w.	10/A	ponadregionalne
4.	dwór	Chojne	XVI-XVII w.	11/A	ponadregionalne
5.	park	Chojne	XIX w.	358/A	lokalne
6.	kościół parafialny	Dąbrówka Wielka	XVIII w.	12/A	regionalne
7.	dwór	Dąbrówka Wielka	XVI - XVII w.	13/A	regionalne
8.	park	Dąbrówka Wielka	II poł. XIX w.	370/A	lokalne
9.	dwór	Dzierlin	XVII - XIX w.	16\A	regionalne
10.	kaplica	Dzierlin	-	421/A	lokalne
11.	kaplica, kościół	Kłocko	1756 r.	28/A	lokalne
12.	kaplica dworska	Kuśnie	XVIII w.	30/A	lokalne
13.	grodzisko	Mnichów	VI – VIII w.	42/A	lokalne
14.	oficyna dworska	Męcka Woła	poł. XIX w.	39/A	lokalne
15.	park	Męcka Woła	XIX w.	40/A	lokalne
16.	grodzisko	Okopy	X – XIII w.	46/A	lokalne
17.	grodzisko	Podłężyce	XV w.	46/A	lokalne
18.	park dworski	Podłężyce	poł. XIX w.	414A	lokalne

Źródło: projekt Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r. – Raport stanu istniejącego.

Walory kulturowe o znaczeniu ponadlokalnym posiadają:

- pałac w Biskupicach
- kościół parafialny w Chojnem
- dwór w Chojnem

Walory kulturowe o znaczeniu regionalnym posiadają:

- dwór w Dzierlinie
- dwór w Dąbrowie Wielkiej
- kościół w Dąbrowie Wielkiej

Strefy ochrony konserwatorskiej

Ogólny plan zagospodarowania gminy Sieradz z 1993 r. ustalił granice stref ochrony konserwatorskiej, uwzględnione w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieradz z 2001 r.

Ścisła strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje obiekty zabytkowe wraz z otoczeniem, tereny cmentarzy, parków:

1. cmentarz rzymsko-katolicki w Charłupi Małej;
2. cmentarz rzymsko-katolicki w Chojnem;
3. cmentarz rzymsko-katolicki w Dąbrowie Wielkiej;
4. zabytkowy park dworski w Chojnem (w rejestrze zabytków);
5. zabytkowy park dworski w Dąbrowie Wielkiej (w rejestrze zabytków);
6. zabytkowy park dworski w Podłężycach wraz z aleją;
7. zabytkowy park pałacowy w Męckiej Woli (w rejestrze zabytków);
8. Park dworski w Dzierlinie;
9. Park pałacowy w Biskupicach;
10. Park dworski w Dąbrówce;
11. Park dworski w Kamionaczyku;
12. Otoczenie dworu w Dzierlinie;
13. Otoczenie dworu Charłupi Małej;
14. Otoczenie kościoła w Charłupi Małej;
15. Otoczenie kościoła w Chojnem;
16. Otoczenie kościoła w Kłocku;
17. Otoczenie kościoła w Dąbrowie Wielkiej;
18. Otoczenie kaplicy w Kuśniach.

Stanowiska i strefy archeologiczne

Strefy ochrony i obserwacji archeologicznej obejmują rejony osadnictwa pradziejowego i historycznego. Są to tereny wsi: Biskupice, Bogumiłów, Bobrowniki, Chojne, Borzewisko, Wiechutki, Wiechucice, Sucha, Sokołów, Rzechtą, Ruda, Mnichów, Kuśnie, Kamionaczyk, Kłocko, Jezioro, Dzigorzew, Grądy, Dzierlin, Męcka Wola – Letniki. W granicach strefy występuje ok. 180 udokumentowanych stanowisk archeologicznych.

3.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku zaniechania realizacji celów i kierunków Strategii.

Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku realizacji lub braku realizacji ocenianego dokumentu może zostać dokonana jedynie w skali ogólnej. Strategia nie wskazuje konkretnych lokalizacji ani sposobów realizacji wyznaczonych kierunków działań, przez co nie ma możliwości dokonania pełnej oceny oddziaływania na środowisko. Dotyczy to także oceny środowiskowych skutków braku realizacji postanowień Strategii.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku zaniechania realizacji celów i kierunków Strategii dotyczą analizy tzw. „opcji zerowej”. Dotyczy ona określenia kierunku zmian środowiska w przypadku braku realizacji planowanych działań. Często mylnie przyjmuje się, że nie brak działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego ma charakter pro-środowiskowy i zmniejsza negatywne oddziaływanie na środowisko. Jednak tego typu działania umożliwiają porządkowanie poszczególnych struktur, procesów związanych z rozwojem danej jednostki terytorialnej oraz niosą za sobą korzyści środowiskowe.

Dokument taki jak Strategia rozwoju gminy powstaje w celu nakreślenia długookresowego planu działań, nakierunkowanego prorożkowo. Każdy rozwój jednostki terytorialnej niesie za sobą zmiany w środowisku przyrodniczym. Ważne jest by zmiany te zachodziły w warunkach rozwoju zrównoważonego, czemu służyć powinna przyjęta przez gminę Strategia. Jest to dokument niezbędny do właściwego zarządzania gminą, w tym ubiegania się o środki zewnętrzne na rozwój danej jednostki, które mogą być przeznaczane na pro-środowiskowe inwestycje.

Analizując cele zawarte w omawianym dokumencie, można stwierdzić, że zaniechanie ich realizacji może wyrzucić zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na stan środowiska gminy. Najważniejsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej ponieważ dokument zawiera szereg ustaleń pro-społecznych, odnoszących się bezpośrednio do ludzi oraz otoczenia, w którym żyją. Gmina należy do gmin zurbanizowanych, podlegających przekształceniom inwestycyjnym. Konieczne jest skorelowanie działań rozwojowych z działaniami ochronnymi. Dokument Strategii zawiera działania odnoszące się bezpośrednio do ochrony i poprawy stanu środowiska. Jednym z celów strategicznych rozwoju gminy jest: 2. Uporządkowana struktura funkcjonalno – przestrzenna. Cel ten rozpisany jest na dwa cele operacyjne. Cel. 2.1. Czyste i zadbane środowisko naturalne gminy - odnosi się bezpośrednio do ochrony środowiska. W ramach tego celu przewiduje się cztery kierunki działań:

1. Kształtowanie warunków bezpieczeństwa ekologicznego i ochrony przed skutkami klęsk żywiołowych.
2. Inwestycje środowiskowe.
3. Ochrona i kształtowanie powiązań przyrodniczo – krajobrazowych oraz obszarów cennych przyrodniczo.
4. Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Takie kierunki powinny przyczynić się do zwiększenia ochrony oraz poprawy działań, związanych z kształtowaniem środowiska gminy oraz wpłynąć pozytywnie na niwelowanie zaistniałych problemów środowiskowych.

3.4. Istniejące problemy środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie ustawowej.

Środowisko gminy Sieradz oceniane jest w skali kraju jako mało zdegradowane. W skali lokalnej widoczne są pewne uciążliwości dla środowiska. Do głównych problemów ochrony środowiska zaliczyć można: niezadawalający stan czystości wód powierzchniowych, będących pod wpływem punktowych jak i obszarowych źródeł zanieczyszczeń, brak systemu kanalizacji gminnej, narastający ruch komunikacyjny oraz rozbudowa infrastruktury drogowej a także degradację krajobrazu, w wyniku nieuporządkowanej urbanizacji.

Tab. 3. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia „Strategii gminy Sieradz do 2020r.”.

Lp.	Komponent środowiska	Zidentyfikowane problemy środowiskowe
1	Ludzie	- niska świadomość ekologiczna części mieszkańców
2	Różnorodność biologiczna Obszary chronione	- niezadawalający stopień uporządkowania terenów wzdłuż doliny Warty
3	Woda	- zanieczyszczenie wód powierzchniowych - niezadawalający stan techniczny sieci wodociągowej - zagrożenie powodziowe w dolinie rzeki Warty
4	Powietrze	- narastający ruch samochodowy, powodujący wzrost zanieczyszczenia powietrza oraz hałas - nadmierne wykorzystywanie lokalnych kotłowni w celach grzewczych, powodujące „niską emisję”
5	Powierzchnia ziemi	-

6	Krajobraz	- degradacja naturalnego krajobrazu w wyniku nieuporządkowanej urbanizacji, wzmacniającej poczucie nieładu przestrzennego oraz rozwoju infrastruktury związanej z energetyką – napowietrzne linie elektroenergetyczne - występowanie zdekapitalizowanej zabudowy wiejskiej (pogarszający się stan techniczny tkanki zabudowy)
7	Zabytki i dobra materialne	- nie wystarczające zainteresowanie obiektami zabytkowymi gminy i chęci do ich zagospodarowania - nie wystarczające środki finansowe na skuteczną ochronę i zabezpieczenie zabytków

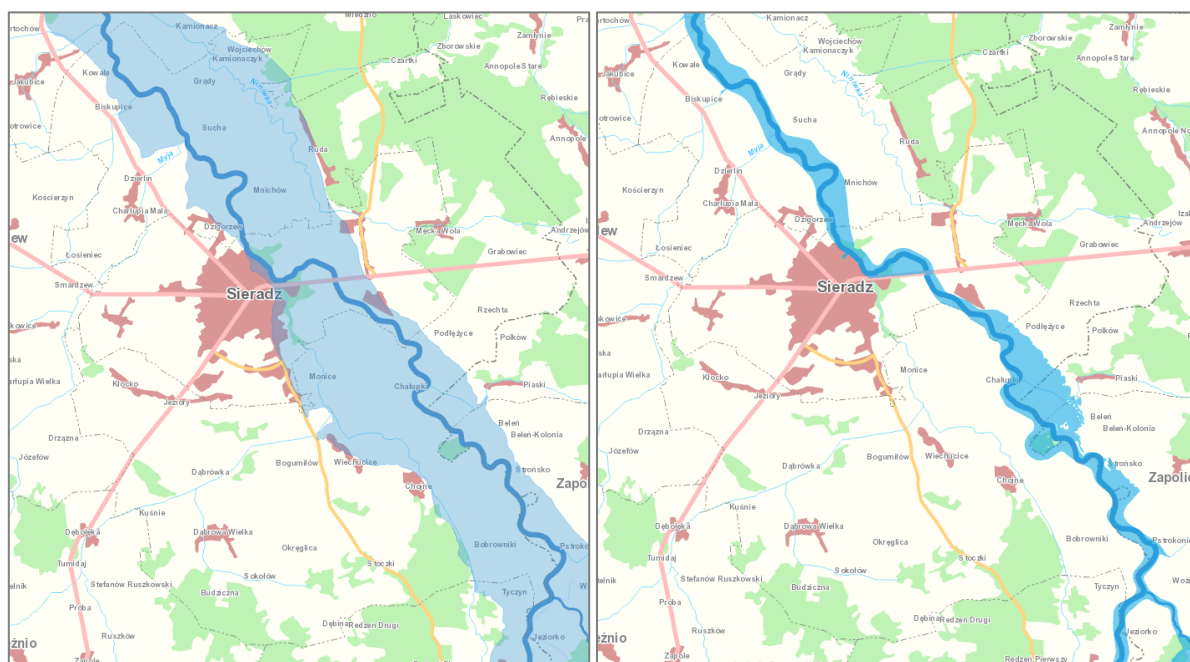
Źródło: opracowanie własne.

Zagrożenie związane z możliwością wystąpienia powodzi

Gmina Sieradz położona jest w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Warty. Takie położenie gminy związane jest z możliwością wystąpienia powodzi w dolinie rzeki Warty.

W ramach wdrożenia Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywy powodziowej), w 2013r. opracowano Wstępną ocenę ryzyka powodziowego. Jej celem było wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, czyli obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

W gminie Sieradz został wyznaczony teren wzdłuż rzeki Warty, jako obszar narażony na występowanie powodzi. W Polsce do takich obszarów zakwalifikowano 839 rzek. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, dla tych obszarów zostały sporządzone mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego.

**Rys. 5. Wstępna ocena ryzyka powodziowego
oraz obszary zagrożenia powodziowego w gminie Sieradz.**

Źródło: hydroportal ISOK (www.mapy.isok.gov.pl)

W zakresie działań przeciwpowodziowych planowana jest budowa dwóch pól zalewowych (polder „Sieradz”, stanowiący obecnie część obiektu „Warta” i projektowany polder „Myja”) oraz modernizacja i budowa nowych wałów przeciwpowodziowych. Natomiast w celu zatrzymania wezbrań Żegliny w czasie powodzi na Warcie proponuje się budowę zbiornika retencyjno-powodziowego „Bogumiłów” na rzece Żeglinie. Urządzeniem o funkcji przeciwpowodziowej jest także Kanał Tyczyński o długości 10,1 km, biegnący częściowo korytem Kobylanki, łączący rzekę Wartę od Tyczyna w gminie Burzenin z rzeką Żegliną.

4. Analiza spójności celów projektu Strategii z zasadami zrównoważonego rozwoju i wymogami ochrony środowiska.

Istotnym elementem oceny skutków środowiskowych realizacji projektu Strategii jest określenie spójności poszczególnych kierunków polityki rozwoju gminy z celami i zasadami zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska, zapisanymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla.

Realizacja celów i kierunków działań zawarta w Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r. wpisuje się w szereg założeń przyjętych w innych dokumentach strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego i regionalnego. Zgodność założeń Strategii z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali gminy będą harmonizowały z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych poziomach planowania strategicznego.

Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sposób następujący:

- zachowanie, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrona zdrowia człowieka,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Art. 191 ust. 2 TFUE określa fundamentalne zasady, na których opiera się polityka UE w dziedzinie środowiska:

1. zasada wysokiego poziomu ochrony,
2. zasada przezorności (ostrożności),
3. zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji),
4. zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła,
5. zasada „zanieczyszczający płaci”.

Ponadto z art. 11 TFUE wynika zasada integracji wymagań środowiskowych przy ustalaniu i realizacji innych polityk i działań UE. Tego rodzaju podejście ma w szczególności służyć zrównoważonemu rozwojowi. Obecnie polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o charakterze horyzontalnym. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

Ramy programowe polityki ekologicznej wyznaczone są przez wytyczne europejskie. Dokumentem nadrzędnym w tym zakresie jest Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej (tzw. Strategia z Göteborga), w której wśród kluczowych wyzwań w sferze polityki gospodarczej, ekologicznej i społecznej znalazły się m. in.:

- ograniczenie zmian klimatu oraz promowanie czystej energii,
- zapewnienie, by systemy transportowe odpowiadały wymogom ochrony środowiska oraz spełniały gospodarcze i społeczne potrzeby społeczeństwa,
- promowanie wysokiej jakości zdrowia publicznego,
- aktywne promowanie zrównoważonego rozwoju.

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa, zawartej w dokumencie II Polityka ekologiczna państwa (z perspektywą do 2025r.), jest przyjęta w Konstytucji RP, zasada zrównoważonego rozwoju.

Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

Cele ogólne polityki ekologicznej:

Podstawowym celem nowej polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, przy założeniu, że strategia zrównoważonego rozwoju Polski pozwoli na wdrażanie takiego modelu tego rozwoju, który zapewni na tyle skuteczną regulację i reglamentację korzystania ze środowiska, aby rodzaj i skala tego korzystania realizowane przez wszystkich użytkowników nie stwarzały zagrożenia dla jakości i trwałości przyrodniczych zasobów.

Cele długookresowe wiążą się z perspektywiczną wizją zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, której podstawowe elementy to:

- doprowadzenie do ugruntowania konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju jako trwałej podstawy dla polityki gospodarczej i społecznej państwa, organów samorządowych oraz instytucji społecznych i obywateli, zarówno poprzez odpowiednie działania polityczne, prawno-administracyjne i organizacyjne jak i poprzez szeroką i aktywną edukację ekologiczną, sprzyjającą kształtowaniu proekologicznych postaw i zachowań;
- utrwalenie zasady skutecznej kontroli państwa nad strategicznymi zasobami przyrodniczymi (wody, lasy, surowce mineralne);
- pełna integracja polityki ekologicznej z polityką w poszczególnych sektorach gospodarczych, polityką przestrzenną i regionalną oraz polityką konsumencką;
- dokonanie gruntownej przebudowy modelu produkcji i konsumpcji w kierunku poprawy efektywności energetycznej i surowcowej oraz minimalizacji negatywnego oddziaływania na zdrowie i środowisko wszelkich form działalności gospodarczej i rozwoju cywilizacyjnego;
- wypracowanie mechanizmów reagowania na nowe wyzwania w dziedzinie ochrony środowiska, pojawiające się w wyniku stosowania nowych technik i technologii;
- rezygnacja, w oparciu o zasadę przezorności, z niektórych osiągnięć nauki i techniki, które mogłyby wywołać negatywne oddziaływania na środowisko (np. z niektórych biotechnologii);
- maksymalnie możliwa odbudowa zniszczeń zaistniałych w środowisku przyrodniczym i stworzenie systemu zabezpieczającego przed ich ponownym powstawaniem (np. na skutek niedomagań mechanizmów rynkowych);
- utrzymanie i ochrona istniejących ekosystemów (w tym naturalnych siedlisk zwierząt i roślin) o cennych wartościach przyrodniczych i kulturowych, a także innych obszarów o dużym znaczeniu ekologicznym;

- zachowanie odpowiednich obszarów, zwłaszcza obszarów o wysokich walorach turystyczno-rekreacyjnych, jako bazy dla efektywnego wypoczynku ludności;
- renaturalizacja obszarów cennych przyrodniczo,
- efektywny wzrost wartości produkcji w rolnictwie i leśnictwie poprzez lepsze wykorzystanie biologicznego potencjału rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz poprzez podnoszenie technologicznej i ekologiczno-zdrowotnej jakości produktów, przy jednoczesnym przeciwdziałaniu nadmiernej intensywności procesów produkcyjnych oraz intensywności stosowanych metod uprawy i hodowli, która mogłaby zagrażać zachowaniu różnorodności biologicznej.

Postulaty zawarte w **Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego**, odnoszące się do potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego koncentrują się na poprawie jego stanu, poprzez podjęcie działań mających na celu:

- ochronę i wzrost różnorodności biologicznej,
- zwiększenie i wzbogacenie zasobów leśnych,
- ochronę powierzchni ziemi i gleb,
- zwiększenie zasobów wodnych i poprawę ich jakości,
- racjonalizację gospodarki odpadami,
- poprawę klimatu akustycznego,
- poprawę jakości powietrza,
- ograniczenie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym.

W zakresie powiązań środowiskowych i kulturowych celem głównym, zapisanym w Planie Województwa, jest kształtowanie tożsamości regionalnej w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne regionu. Kierunki działań:

- ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego województwa.

5. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko skutków realizacji celów i kierunków Strategii.

5.1. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania realizacji *Strategii gminy Sieradz do 2020r.* na środowisko przyrodnicze odniesiono się do poszczególnych celów i kierunków działań, zaproponowanych w dokumencie. W ramach każdego kierunku działań przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na elementy i właściwości środowiska przyrodniczego, jak i potencjalne oddziaływanie na ludzi i ich zdrowie oraz na dobra materialne i zabytki.

Identyfikację i ocenę oddziaływań na środowisko poszczególnych celów i kierunków działań dokonano w tzw. macierzy skutków środowiskowych, która stanowi zestawienie możliwych pozytywnych lub negatywnych oddziaływań. Dokonano analizy oddziaływań realizacji danego kierunku działań na poszczególne komponenty środowiska, na podstawie której zakwalifikowano każdy kierunek działań do jednej z trzech grup możliwych oddziaływań (zgodnie z oznaczeniami do macierzy). Przy ocenie starano się brać na uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia, jego potencjalne oddziaływanie na etapie eksploatacji (funkcjonowania) oraz na etapie budowy (realizacji).

Realizacja Strategii nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń dla środowiska. Prawidłowa realizacja strategicznego planu działań przyniesie efekt ekologiczny, ponieważ działania środowiskowe zawarte są bezpośrednio w analizowanych dokumencie. Jej realizacja nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione.

Do inwestycji o możliwym negatywnym oddziaływaniu na środowisko należeć będą inwestycje, mogące być zrealizowane w związku z pozyskiwaniem inwestorów strategicznych, tworzeniem strefy gospodarczej oraz rozbudową i modernizacją infrastruktury drogowej. Inwestycje te mogą pociągnąć za sobą skutki środowiskowe o charakterze lokalnym, związane z przekształceniami powierzchni ziemi, zaburzeniem stosunków wodnych, degradacją krajobrazu i hałasem. Ponadto istnieje zagrożenie fragmentaryzacją przestrzeni, której zakres będzie uzależniony od decyzji lokalizacyjnych oraz skali realizacji.

Macierz skutków środowiskowych – ocena wpływu realizacji celów i kierunków działań projektu „Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r”.

OZNACZENIA:

brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia	
potencjalnie pozytywne oddziaływanie	+
działania w ramach kierunku mogą spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie	+/-
potencjalne negatywne oddziaływanie	-

klasyfikacja zbiorcza:

POTENCJALNIE NEUTRALNE	NE
POTENCJALNIE POZYTYWNE	PP
ZARÓWNO POTENCJALNIE POZYTYWNE JAK I POTENCJALNIE NEGATYWNE	PP/PN
POTENCJALNIE NEGATYWNE	PN

STRATEGICZNY PROGRAM DZIAŁAŃ	KOMPONENTY I WŁAŚCIWOŚCI ŚRODOWISKA											
CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ:	obszar NATURA2000	bioróżnorodność	ludzie, zdrowie	flora i fauna	wody	powietrze, klimat	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki i dobra materialne	KLASYFIKACJA ZBIORCZA

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ:

OBSZAR I – GOSPODARKA
1. WIELOFUNKCYJNY I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY PODSTAWĄ WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA W GMINIE.
1.1. Kreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości.

1. Stworzenie wyspecjalizowanej komórki – Ośrodka/ Centrum wsparcia MŚP.			+									NE
2. Popieranie i promocja postaw przedsiębiorczych wśród dorosłych i młodzieży.			+									NE
3. Nawiązanie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.			+									NE
4. Zwiększenie czytelności procedur prawnych oraz przepływu informacji			+									NE

1.2. Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu oraz inicjowanie działań w zakresie inwestycji strategicznych.

1. Przygotowanie terenów pod inwestycje – utworzenie strefy gospodarczej.	-	-	+	-	-	+/-	-	+/-	+/-	-	+/-	PN
2. Stworzenie i wdrażanie systemu promocji gospodarczej.			+									NE
3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wzdłuż trasy S-8.	-	-	+	-	-	+/-	-	+/-	+/-	-	+/-	PN

1.3. Rozwój sektora rolnego w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich – rozwój nowoczesnego rolnictwa i pozarolniczego rozwoju wsi.

1. Tworzenie podstaw do wzrostu konkurencyjności gospodarstw rolnych.			+								+	NE
2. Uruchamianie i promocja alternatywnych źródeł zarobkowania poza rolnictwem.		+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	PP/PN
3. Realizacja działań w ramach punktu informacyjno-doradczego dla rolników.			+									NE
4. Aktywizacja działań na rzecz tworzenia grup producentów rolnych.			+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	PP/PN
5. Wspieranie zrównoważonego rozwoju sektora rybactwa.		+/-	+	+/-	+/-		+/-	+/-		+/-		PP/PN

1.4. Gospodarcze wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego oraz rozwój przemysłów czasu wolnego.

1. Promocja atrakcyjnych turystycznie walorów gminy.			+/-	+/-	+/-		+/-	+/-		+/-	+	PP/PN
2. Modernizacja i budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, będącej własnością gminy.			+					+/-			+	PP/PN
3. Wspieranie rozwoju branży usługowej i gastronomicznej.			+								+	NE

OBSZAR II – PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

2. UPORZĄDKOWANA STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

2.1. Przejrzysta gospodarka gruntami, standard ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni.

1. Aktualizacja polityki przestrzennej gminy.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	PP/PN
2. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	PP/PN
3. Prawne i infrastrukturalne przygotowanie gruntów pod budownictwo.		+/-		+/-	+/-		+/-	+/-	+/-			PP/PN
4. Podnoszenie estetyki obiektów publicznych oraz motywowanie mieszkańców do podnoszenia estetyki obiektów prywatnych i ich otoczenia.			+					+			+	NE

2.2. Czyste i zadbane środowisko naturalne gminy.

1. Kształtowanie warunków bezpieczeństwa ekologicznego i ochrony przed skutkami klęsk żywiołowych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	PP
2. Inwestycje środowiskowe.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	PP
3. Ochrona i kształtowanie powiązań przyrodniczo– krajobrazowych oraz obszarów cennych przyrodniczo.	+	+	+	+	+	+	+	+		+		PP
4. Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	PP

3. WZROST DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ ORAZ ROZWÓJ TECHNICZNY INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ.

3.1. Polepszanie standardu i jakości komunikacyjnej gminy.

1. Stworzenie gminnego systemu dróg publicznych.			+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-			PP/PN
2. Dalszy udział gminy w przebudowie dróg powiatowych.			+	-	-	-	-		-	-		PN
3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświatowej.			+	-	-	-	-		-	-		PN

3.2. Rozwój infrastruktury komunalnej.

1. Określenie obszarów deficytowych w zakresie działania sieci wodociągowej oraz kontynuacja działań w zakresie udrożnienia i modernizacja wybranych elementów i fragmentów sieci.			+		+					+		PP
2. Kontynuowanie budowy gminnej sieci kanalizacyjnej.			+	+	+					+		PP

3.3. Rozwój sieci teleinformatycznej – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.

1. Rozwój sieci internetowej – możliwość dostępu do internetu.			+									NE
2. Analiza zapotrzebowania i ewentualne stworzenie miejsc darmowego dostępu do internetu.			+									NE

OBSZAR III – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA I JAKOŚĆ ŻYCIA

4. SPOŁECZNOŚĆ OBYWATELSKA I WZRASTAJĄCA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

4.1. Wsparcie aktywności społecznej i kapitału ludzkiego.

1. Stworzenie Gminnego Ośrodka Kultury oraz centrów aktywności wiejskiej przy wykorzystaniu infrastruktury zasobów gminy oraz lokalnego kapitału ludzkiego.			+								+	NE
2. Tworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw edukacyjnych podnoszących kwalifikacje lokalnej społeczności.			+								+	NE
3. Utworzenie przedszkola gminnego oraz wspieranie prywatnych inicjatyw tworzenia punktów przedszkolnych i żłobkowych.			+								+	NE
4. Zaktualizowanie i wdrażanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.			+									NE
5. Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym.			+								+	NE

4.2. Rozwój oferty kultury czasu wolnego.

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kultury.			+								+	NE
2. Organizacja imprez kulturalnych promujących kulturę i tradycję wsi.			+	+/-				+/-	+/-		+	PP/PN
3. Powiązanie terytorium gminy oznakowaną siecią ścieżek rowerowych, o charakterze rekreacyjnym, stworzenie questów.			+	+/-				+/-	+/-			PP/PN
4. Dalsza realizacja placów zabaw lub ogródków jordanowskich.			+									NE

4.3. Rozwój działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

1. Właściwe zabezpieczenie i zagospodarowanie terenów zalewowych i osuwiskowych w dolinie rzeki Warty.			+	+	+/-			+/-		+/-	+	PP/PN
2. Zwiększanie bezpieczeństwa na drogach.			+								+	NE
3. Kształtowanie w porozumieniu z mieszkańcami ogólnodostępnych obszarów przestrzeni publicznych w obszarach zabudowy.			+								+	NE

Źródło: opracowanie własne

5.2. Prognozowane oddziaływania na poszczególne aspekty ochrony środowiska.

1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora.

Zachowanie bioróżnorodności zajmuje jedną z priorytetowych pozycji w zakresie ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej, co znajduje swoje odzwierciedlenie w strategicznych dokumentach krajowych. Z punktu widzenia działań przewidzianych w analizowanym dokumencie znaczenie ma ochrona różnorodności gatunkowej oraz właściwe kształtowanie struktur przestrzennych. Działania zaplanowane w gminie nie wykazują na tym etapie powstania kolizji z obszarami objętymi różnymi formami ochrony przyrody i utraty cennych siedlisk.

Wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na zagadnienie bioróżnorodności danego obszaru ponieważ wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabieniem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzeniem nowego charakteru roślinności (np. w obszarach rozwoju zabudowy kształtowanie zieleni urządzonej: ozdobnej i izolacyjnej).

Wpływ na rośliny będzie się przejawiał głównie poprzez przekształcenia terenów dotychczas otwartych (rolnych, nieużytków, ewentualnie terenów leśnych), zajmowanych pod zabudowę i drogi (zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnej, synantropizacja zbiorowisk roślinnych).

Znaczna część przewidywanych działań może powodować negatywne oddziaływania w różnej skali. Określenie skali oddziaływania jest możliwe na etapie oceny konkretnego przedsięwzięcia.

2. Warunki zdrowotne i bezpieczeństwo ludności.

Analizowany dokument zawiera szereg ustaleń o charakterze prospołecznym, związanych z poprawą warunków zamieszkania, poprawą sytuacji materialnej, w tym pomocą społeczną oraz poprawą warunków codziennego życia mieszkańców, w tym bezpieczeństwa publicznego. Ponadto Strategia zawiera zapisy odnoszące się do sytuacji kryzysowych związanych zagrożeniem życia i mienia mieszkańców. W tym zakresie nie identyfikuje się negatywnego oddziaływania ustaleń Strategii na ludzi.

Uciążliwość związana z zanieczyszczeniem powietrza.

Zwiększenie emisji zanieczyszczeń związane z rozwojem zabudowy oraz intensywności ruchu komunikacyjnego połączone jest zawsze z negatywnym oddziaływaniem o charakterze krótkoterminowym (w szczególności emisja niska w okresie zimowym) oraz średnio- i długoterminowym, głównie o charakterze bezpośrednim i skumulowanym, oddziałującym na zdrowie ludzi oraz środowisko przyrodnicze.

Zwiększenie uciążliwości dróg na skutek ich rozbudowy kompensowane będzie działaniami mającymi na celu poprawę ich stanu technicznego (oddziaływanie pozytywne o perspektywie długoterminowej). Jednak planowany rozwój, ze względu na wzrost efektywności źródeł ciepła, nie powinien być zbyt odczuwalny (nawet w sezonie grzewczym).

Uciążliwość akustyczna

Główne źródła emisji hałasu do środowiska stanowią: hałas komunikacyjny oraz hałas przemysłowy. Zwiększenie natężenia hałasu i wibracji oraz zanieczyszczeń środowiska szczególnie na

skutek budowy ciągów komunikacyjnych w obrębie nowej zabudowy, jak też istniejących ciągów związane jest z negatywnym bezpośrednim i pośrednim, a także wtórnym i skumulowanym, zarówno średnio jak i długoterminowym oddziaływaniem na zdrowie ludzi i środowisko przyrodnicze. Przewidywane działania związane z poprawą parametrów technicznych dróg oraz płynności ruchu, jak też ochrona pasów zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych powinna ograniczyć ewentualną uciążliwość hałasową na obszarze gminy.

Okresowy wzrost poziomu hałasu może wystąpić na etapie budowy i modernizacji obiektów infrastrukturalnych – oddziaływanie pośrednie i chwilowe, w czasie prowadzenia robót budowlanych oraz na etapie eksploatacji, związany ze wzrostem ruchu komunikacyjnego (jednak nie będzie to wzrost znacząco negatywny, wymagający środków minimalizujących oddziaływanie czy rekompensujących straty środowiskowe).

Konflikty społeczne

Przedsięwzięcia związane z pozyskiwaniem inwestorów strategicznych, aczkolwiek pozytywne w skali gminy, mogą generować konflikty lokalne (relacji inwestorzy-mieszkańcy gminy). Każdorazowo należy wybrać rozwiązanie pozwalające na uniknięcie lub zminimalizowanie negatywnych oddziaływań społecznych. Ewentualną uciążliwość mogą być okresowe prace remontowo-budowlane w obrębie konkretnych inwestycji.

3. Wody powierzchniowe i podziemne.

Jakość wód

Stan sanitarny wód kształtowany będzie przez ilość i sposób odprowadzania oraz stopień oczyszczenia powstających ścieków oraz przez naturalną odporność środowiska na zanieczyszczenia.

Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę powodować będzie wzrost ilości ścieków powstających w granicach gminy. Na terenach przeznaczonych pod rozwój funkcji mieszkaniowej będą to głównie ścieki bytowe. Wpływ realizacji przedsięwzięć usługowych i produkcyjnych na ilość i rodzaj wytwarzanych ścieków zależeć będzie od rodzaju usług i procesów technologicznych.

Nie można wykluczyć powstawania ścieków o składzie odmiennym od ścieków bytowych. O rzeczywistym wpływie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych decydować będzie stopień oczyszczenia ścieków, a pośrednio również stopień skanalizowania obszaru gminy. System kanalizacji powinien być możliwie szybko rozbudowany na terenach zurbanizowanych.

Realizacja ustaleń projektu Strategii nie powinna spowodować powstania nowych znaczących źródeł zanieczyszczeń wód. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej będzie mógł generować oddziaływania pozytywne w dużej skali, przyczyniając się do ograniczenia wielkości zrzutu ścieków do gruntu i wód.

Potencjalnie negatywne oddziaływanie na wody może być związane z rozwojem funkcji turystycznej i rekreacyjnej, w przypadku udostępnienia planowanych zbiorników retencyjnych na potrzeby rekreacji. Tego typu działania rozwojowe zawsze związane są z podwyższonym ryzykiem wypadków i awarii, mogących skutkować powstaniem wycieków i zanieczyszczeń. Potencjalne negatywne oddziaływanie może wystąpić w związku z wykonywaniem robót budowlanych lub może wynikać z nieprzewidzianych sytuacji awaryjnych.

Warunki odpływu i retencji

Realizacja projektu Strategii przyczyni się do zmiany warunków odpływu w zlewniach. Naturalna retencja gruntowa na niektórych terenach zostanie ograniczona na skutek wzrostu powierzchni nieprzepuszczalnych (ulic, chodników, parkingów). Przyspieszeniu ulegnie spływ wód opadowych do cieków. Będą to zjawiska niepożądane z punktu widzenia kształtowania się przepływów cieków, jednak przewidywane zmiany będą niewielkie. Przyrost powierzchni nieprzepuszczalnych w nieznacznym stopniu będzie oddziaływać na warunki zasilania poziomu wodonośnego.

4. Klimat i powietrze atmosferyczne.

Wpływ realizacji Strategii na warunki klimatyczne może się przejawiać poprzez emisję gazów cieplarnianych oraz poprzez zmiany mikroklimatyczne. Emisja gazów cieplarnianych wynikać będzie głównie ze spalania paliw (węgla, oleju, gazu) w celach grzewczych. Skala tego zjawiska zależy będzie od intensyfikacji zabudowy mieszkaniowej oraz charakteru wprowadzanych działalności gospodarczych oraz stopnia wdrażania nowoczesnych technologii grzewczych. Zmiany mikroklimatyczne powinny być nieznaczne. Mogą przejawiać się zaostrzeniem niepożądanych cech topoklimatów terenów zabudowanych (zmniejszenie bezpośredniego promieniowania słonecznego i parowania, osłabienie wymiany turbulencyjnej powietrza).

Negatywne oddziaływanie na powietrze może wystąpić w zakresie rozwoju sieci komunikacyjnej. Powodować to będzie negatywne oddziaływanie na etapie eksploatacji dróg, np. emisja spalin z pojazdów mechanicznych. Prace remontowo-budowlane wiązać się będą z oddziaływaniem bezpośrednim, negatywnym np. na etapie budowy – emisja pyłu przy pracach ziemnych, budowlanych. Będą to jednak oddziaływania w małej skali, ograniczone prawdopodobnie na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ponieważ w większości akty te zawierają zapisy o nakazie stosowania proekologicznych technologii grzewczych.

5. Powierzchnia ziemi i zasoby naturalne.

Wszelkie prace ziemne, związane z realizacją zabudowy i infrastruktury, będą wpływać niekorzystnie na powierzchnię ziemi. Bardzo prawdopodobne są zniszczenia gleby oraz wyłączenia gruntów z produkcji rolnej, choć tego typu oddziaływania będą mieć wyłącznie charakter lokalny. Usunięcie profilu glebowego i zmiany ukształtowania powierzchni w miejscach posadowienia budynków, realizacji infrastruktury, oraz wprowadzenie powierzchni utwardzonych zasadniczo można uznać za nieodwracalne.

Realizacja założeń Strategii nie powinna mieć wpływu na udokumentowane złoża kopalin. Lokalizacja złóż nie jest konfliktowa w odniesieniu do przewidywanych zamierzeń rozwojowych gminy.

6. Krajobraz i zabytki.

Zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową każdy rodzaj krajobrazu jest ważną częścią życia ludzi, a więc wymaga ochrony oraz właściwego gospodarowania i planowania.

Większość kierunków działań mających wpływ na krajobraz, zarówno zurbanizowany, jak i otwarty, została oceniona jako oddziaływania pozytywne lub neutralne. Wpływ ustaleń na krajobraz zależy będzie od formy realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Na tym etapie trudny do określenia jest ich charakter (pozytywny/negatywny).

Zmiany w krajobrazie dotyczyć będą utraty charakteru krajobrazu wiejskiego w pewnych częściach gminy, na których zintensyfikowane zostaną działania inwestycyjne. Jednak proces ten obecnie trwa i niezależnie od postanowień ocenianego dokumentu, te przekształcenia będą następować, w szczególności wzdłuż terenów realizowanej trasy S-8. Szereg przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na krajobraz ponieważ będą one realizowane w granicach już istniejącego zagospodarowania. Pozytywne zmiany nastąpić powinny w wyniku, zapisanych kierunków działań, odnoszących się do poprawy estetyki istniejącej i projektowanej zabudowy oraz kształtowania przestrzeni publicznych w terenach zainwestowanych.

7. Dobra materialne.

Większość ustaleń Strategii będzie mieć pozytywny wpływ na wzrost wartości dóbr materialnych. W sferze komunalnej nastąpi wzrost zainwestowania w zakresie infrastruktury i przestrzeni publicznych. W sferze mieszkańców nastąpi wzrost zamożności i w konsekwencji inwestycji w zakresie nieruchomości, w tym wyposażenia mieszkań. W sferze przedsiębiorstw wzrost wartości dóbr materialnych, wynikać będzie z realizowanych inwestycji i przedsięwzięć. Rozwój gospodarczy, zawsze skutkuje wzrostem dochodów budżetu gminy, co wpływa korzystnie na możliwości inwestycyjne, w tym także o charakterze proekologicznym. W niektórych częściach gminy może nastąpić wzrost wartości gruntów rolnych. Wszystkie wymienione procesy, związane są bezpośrednio z rozwojem gospodarczym, a ich natężenie zależeć będzie od skali inwestycji.

5.3. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko odnosić się będzie do celu 1.2. **Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu oraz inicjowanie działań w zakresie inwestycji strategicznych.** Cel ten obejmować ma następujące kierunki działań:

1. Przygotowanie terenów pod inwestycje – utworzenie strefy gospodarczej.
2. Stworzenie i wdrażanie systemu promocji gospodarczej.
3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wzdłuż trasy S-8.

Działania proinwestycyjne, w szczególności odnoszące się do dużych przedsięwzięć, zawsze są działaniami powodującymi konflikty w relacji ze środowiskiem przyrodniczym. Uwzględniając aspekty przyrodnicze w zakresie rozwoju gospodarczego, trzeba podkreślić fakt, że rozwój ten praktycznie nigdy nie przynosi oddziaływań pozytywnych, są to zazwyczaj oddziaływania negatywne.

Pośrednio możliwe jest zaistnienie oddziaływań pozytywnych, np. odnoszących się organizacji infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków. **Działania pozytywne odnosić się będą przede wszystkim do ludzi** (powstawanie nowych miejsc pracy, ograniczenie zjawiska bezrobocia), dóbr materialnych (zainwestowanie o znacznej wartości) oraz ewentualnie do dóbr kultury, gdy działania będą wiązać się np. z ich rewitalizacją lub renowacją. Na działania te warto zwrócić uwagę na kolejnym etapie planowania – etapie planowania przestrzennego – podczas prac nad zmianą obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, gdzie możliwe będzie szczegółowe przeanalizowanie istniejącego zagospodarowania.

Działania związane z rozwojem gospodarki są spośród wszystkich ustaleń Strategii, potencjalnie najbardziej konfliktowe środowiskowo. Strategia jest opracowaniem o charakterze tak ogólnym, że na jej podstawie trudno prognozować, jakie działalności w gminie będą rozwijane i w jakiej skali, jednak rozwój gospodarczy może potencjalnie oddziaływać w różny sposób na

wszystkie aspekty środowiska. Obszary wzdłuż trasy S-8, jako obszary szczególnie atrakcyjne inwestycyjnie, będą podlegały dużym negatywnym oddziaływaniom.

Niezbędnym warunkiem realizacji przedsięwzięć gospodarczych jest wyznaczenie przestrzenne możliwości lokalizacyjnych, czemu służyć będzie realizacja celu 2.1., obejmującego aktualizację polityki przestrzennej oraz sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pewne rodzaje działalności będą musiały być poprzedzone decyzjami środowiskowymi, na etapie których zostanie szczegółowo określone ich oddziaływanie.

Negatywne oddziaływanie na krajobraz może nastąpić, gdy zabudowa służąca funkcjom gospodarczym stanowić będzie dysonans z tradycyjną zabudową wiejską i niszczyć tradycyjny wiejski krajobraz. Jednak na poziomie dokumentu Strategii wpływ ten jest całkowicie nie możliwy do określenia.

Negatywny wpływ odczuwalny będzie także w stosunku do powierzchni ziemi, ze względu na m.in.: zajęcie terenu, tworzenie barier przestrzennych poprzez rozwój zagospodarowania, przekształcenie rzeźby terenu, wyłączenie gleb z produkcji rolnej czy zanieczyszczenie gleb.

Realizacja działań w zakresie rozwoju gospodarczego będzie wiązała się prawdopodobnie ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń powietrza. Skala i rodzaj emisji uzależniona będzie od rodzaju prowadzonej działalności. Zwiększenie emisji może wynikać z prowadzenia samej działalności jak i ze wzmożonego ruchu komunikacyjnego. Przypuszczalnie skala tego zjawiska będzie niewielka. Nie przewiduje się wpływu na klimat, choć każdy wzrost emisji zanieczyszczeń zwiększa ryzyko wystąpienia niekorzystnych zjawisk pogodowych (np. smogu). Oddziaływanie to bardziej powodować może niska emisja ze źródeł indywidualnych niż eksploatacja nowoczesnej zabudowy, w przypadku której konieczne jest przestrzeganie ściśle określonych norm emisyjnych na etapie projektowania i realizacji.

Przy obecnym stanie wiedzy trudno określić wpływ na zasoby naturalne, jednak planowane działalności mogą polegać na eksploatacji surowców, która powodować będzie zmiany w środowisku, np. w powierzchni ziemi, stosunkach wodnych czy krajobrazie.

5.4. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura2000 oraz gatunki i/lub siedliska z znaczeniem priorytetowym.

Analiza celów i kierunków działań zawartych w strategicznym planie działań gminy Sieradz wykazała, że:

- żaden z celów nie zakłada bezpośredniej ingerencji w obszar objęty ochroną Natura2000,
- żaden z celów nie zakłada podejmowania przedsięwzięć, które mogą bezpośrednio oddziaływać w sposób negatywny na obszar chroniony,
- pośrednie efekty celów i kierunków działań prorozwojowych są w kontekście oddziaływania na obszar chroniony trudne do zdefiniowania (prawdopodobnie ich wpływ będzie marginalny a charakter pozytywny),

Realizacja ustaleń Strategii nie powinna długofalowo i negatywnie wpłynąć na obszary chronione, w tym obszary Natura2000. Teza ta opiera się na założeniu, że Strategia określa ogólne ramy rozwoju gminy. Proces planistyczny, który doprowadzi do realizacji konkretnych zamierzeń jest procesem złożonym i na każdym jego etapie realizowane są działania związane z ochroną środowiska,

w tym szczególnie związane z ochroną obszarów chronionych. Ponadto proces planistyczny polega na porządkowaniu struktur przestrzennych i z założenie ma charakter pro-środowiskowy.

5.5. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Cele i kierunki działań wskazane w *Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r.* nie spowodują znaczących skutków dla środowiska i obszarów Natura2000 położonych poza granicami Polski. W toku postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie stwierdzono możliwości potencjalnego transgranicznego oddziaływania ustaleń ww. dokumentu, w rozumieniu obowiązujących przepisów.

6. Propozycje zmian w projekcie dokumentu oraz wnioski z prognozy.

6.1. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko oraz rozwiązania alternatywne do rozwiązań, zawartych w projekcie.

Ze względu na charakter ocenianego dokumentu, w zakresie rozwiązań mającym na celu zapobieganie i/lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, wskazanie tego typu rozwiązań jest działaniem przedwczesnym. Strategia stanowi pierwszy etap planowania rozwoju, na którym nie można w sposób szczegółowy przewidywać szczegółowych oddziaływań. Kolejnym etapem planowania jest opracowanie dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jednak te dokumenty także nie muszą w sposób szczegółowy określać przedsięwzięć do realizacji. Szczegółowe określenie spodziewanych oddziaływań możliwe jest do określenia na etapie przygotowywania dokumentacji konkretnych inwestycji.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody procedura kompensacji przyrodniczej, stosowana jest w przypadku realizacji planu lub przedsięwzięcia, który może mieć negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony lub zaprojektowany obszar Natura2000. Zagadnienie kompensacji powinno być przedmiotem szczegółowych analiz na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko, wykonywanej w związku z realizacją konkretnych przedsięwzięć. Skala opracowywania Strategii jest zbyt ogólna, by wskazać jakąkolwiek konieczność wszczęcia procesu kompensacji przyrodniczej.

W Strategii gminy Sieradz nie znalazły się ustalenia, które z założenia stanowiłyby istotne zagrożenie dla środowiska i już na etapie sporządzania Strategii, wskazane było by ich wyeliminowanie z planów rozwojowych gminy.

Ocena konieczności zaproponowania rozwiązań alternatywnych

W ramach prognozy oddziaływania na środowisko nie stwierdzono występowania znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura2000. Wskazywanie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w dokumencie nie jest konieczne. Gmina Sieradz przy opracowywaniu strategicznego planu działań do 2020r. opierała się o zasadę zrównoważonego rozwoju, zawartą bezpośrednio w misji rozwoju gminy. W opracowanych kierunkach działań dobranych przez gminę znajdują się elementy kształtowania środowiska, jego ochrony i metod naprawczych przy zagwarantowaniu stabilnego rozwoju gospodarczego gminy.

Zaproponowane kierunki działań zmierzają do poprawy środowiska i jego ochrony, co jednocześnie jest ujęte jako atut gminy i podstawa jej rozwoju, jako gminy zrównoważonej. Część planowanych kierunków działań wskazuje się jako bez alternatywne, gdyż wynikają z wypełnienia konkretnych zobowiązań wobec wymogów europejskich i krajowych, w szczególności inwestycji dotyczących gospodarki wodno-ściekowej. Alternatywne sposoby realizacji poszczególnych kierunków powinny zostać wskazane na etapie projektowania poszczególnych inwestycji. Na tym etapie będzie możliwość zaproponowania alternatywnych rozwiązań: wariantów lokalizacyjnych, konstrukcyjnych bądź organizacyjnych planowanych inwestycji.

6.2. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Wskazanie napotkanych trudności lub luk we współczesnej wiedzy, wystąpiło w zakresie dwóch aspektów:

- Nieznanych obecnie i niedających się przewidzieć przyszłych uwarunkowań rozwoju gminy, wymuszających zmianę polityki rozwoju.
- Luki w wiedzy na temat sposobów realizacji Strategii, uniemożliwiające dokonanie w pełni rzetelnej prognozy oddziaływań na środowisko.

Podstawowym problemem podczas opracowywania prognozy jest duży poziom ogólności dokumentu oraz brak szczegółowych założeń realizacji działań, określonych w Strategii. Wynika to z charakteru dokumentu strategicznego i jest to typowe dla wszystkich tego rodzaju opracowań. W Strategii zawiera się działania, które należy podjąć, ale przede wszystkim w aspekcie ich wpływu na rozwój gminy i jakość życia mieszkańców. Brak jest szczegółów technicznych i lokalizacyjnych, które są bardzo istotne dla oceny oddziaływania na środowisko. Taki sposób sformułowania przedsięwzięć jest niewystarczający w precyzyjnej prognozie oddziaływania na środowisko, która powinna opierać się na lokalizacji przedsięwzięcia oraz jego zakresu.

6.3. Propozycje metod analizy skutków realizacji ustaleń Strategii gminy Sieradz.

Planowanie rozwoju przestrzennego jest procesem skomplikowanym i wieloetapowym. Realizacja zamierzeń Strategii w następnych etapach będzie uszczegółowiona w opracowaniu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieradz a następnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dopiero na podstawie ustaleń planów miejscowych wydawane będą pozwolenia na realizację konkretnych inwestycji.

Ocena projektu Strategii nie uwzględnia specyficznych rozwiązań służących ocenie skutków realizacji oraz częstotliwości przeprowadzania analiz. Projekt nie wprowadza działań szczególnie uciążliwych dla środowiska, wymagających przeprowadzenia określonego monitoringu. Realizacja poszczególnych kierunków działań nastąpi po uchwaleniu planów miejscowych, wydaniu decyzji związanych z pozwoleniem na realizację inwestycji lub eksploatację instalacji i obiektów.

Narzędziem pomocnym w analizie skutków realizacji Strategii jest ocena aktualności studium i planów miejscowych, przeprowadzana przez władze gminy, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz na 4 lata.

W zakresie monitoringu realizacji Strategii odnośnie jej wpływu na środowisko gminy wskazane jest kontrolowanie podstawowych wskaźników jakości środowiska oraz poziomu presji antropogenicznej na poszczególne jego komponenty. Wskazane jest wziąć pod uwagę wskaźniki dotyczące m.in. powierzchni terenów zieleni urządzonej, liczby mieszkańców objętych systemem kanalizacji, ilości i rodzaju miejsc parkingowych oraz określić postępy w realizacji planowanego układu drogowego oraz rekultywacji terenów zdegradowanych.

Analizę zgodności wykorzystywania przestrzeni wskazane jest dokonać metodami GIS, wykorzystując w tym celu najbardziej aktualne mapy zasadnicze i zdjęcia lotnicze. Umożliwi to sprawne zarządzanie zasobami gminy z zachowaniem zasad ochrony środowiska.

W ocenach pozostałych zagadnień wskazane jest wykorzystanie z profesjonalnych wyników monitoringu środowiska, prowadzonych przez odpowiednie jednostki.

- Państwowy Monitoring Środowiska, będący jednolitym system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska, wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska, poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów.
- W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki administracyjne i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, a w zakresie ochrony przyrody Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Lasy Państwowe oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska (IMGW, RZGW). Monitoring środowiska prezentowany jest też corocznie w raportach WIOŚ.

7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Niniejsza Prognoza opracowana została na potrzeby przeprowadzenia postępowania administracyjnego w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu poziomu lokalnego - *Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r.* Głównym celem opracowania prognozy jest ustalenie potencjalnego oddziaływania realizacji ocenianego dokumentu na środowisko, z uwzględnieniem możliwych do realizacji jego wariantów opracowywanego, jeśli z oceny wyniknie taka konieczność.

Strategia rozwoju gminy Sieradz do 2020r., ze względu na charakter opracowania (dokument strategiczny), opisuje poszczególne założenia w sposób ogólny, poruszając spektrum zagadnień przestrzennych, społecznych i gospodarczych. Determinuje to stopień szczegółowości prognozy.

Gmina Sieradz stanowi jednostkę samorządu terytorialnego o statusie gminy wiejskiej. Położona jest w zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie sieradzkim. Zlokalizowana jest wokół miasta Sieradz, pełniącego funkcję jednego z ważniejszych węzłów komunikacyjnych regionu łódzkiego, w tym szczególnie węzła drogowego.

Strategia określa cele rozwoju do roku 2020, które będą realizowane przez samorząd terytorialny we współpracy z społecznością lokalną, w oparciu następującą wizję i misję rozwoju:

Wizja: Gmina Sieradz to gmina różnorodna lecz spójna terytorialnie, wyróżniająca się lokalną przedsiębiorczością, atrakcyjnymi warunkami zamieszkania i inwestowania. Stanowi obszar funkcjonalny miasta Sieradza o lokalnej specyfice, różnorodnej gospodarce, tworząc wyjątkową przestrzeń podmiejską.

Dzięki licznym atutom środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozwijającej się infrastrukturze i wielofunkcyjnej gospodarce stwarza korzystne warunki zamieszkania, spędzania wolnego czasu oraz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Misja: Tworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju różnorodności funkcjonalnej gminy przez jej samorząd oraz aktywacja i integracja społeczeństwa obywatelskiego przez społeczność lokalną.

Rozwój gminy Sieradz będzie odbywać się poprzez zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym opartym na solidnej bazie usługowo – gospodarczej a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Cele strategiczne, wynikające z wizji i misji rozwoju zostały sformułowane jako:

1. Wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój gospodarczy podstawą wysokiej jakości życia w gminie.
2. Uporządkowana struktura funkcjonalno – przestrzenna.
3. Wzrost dostępności komunikacyjnej oraz rozwój techniczny infrastruktury sieciowej.
4. Społeczność obywatelska i wzrastająca jakość życia mieszkańców.

Wyżej wymienione cele strategiczne zostały rozpisane na bardziej szczegółowe cele operacyjne i przypisane im kierunki działań.

W prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano ww. cele i kierunki działań pod względem ich potencjalnego wpływu na środowisko, zarówno pozytywnego jak i negatywnego.

Ocena wykazała, że przewidywane znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko odnosić się będzie do celu 1.2. Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu oraz inicjowanie działań w zakresie inwestycji strategicznych. Cel ten obejmować ma następujące kierunki działań:

1. Przygotowanie terenów pod inwestycje – utworzenie strefy gospodarczej.
2. Stworzenie i wdrażanie systemu promocji gospodarczej.
3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wzdłuż trasy S-8.

Działania proinwestycyjne, w szczególności odnoszące się do dużych przedsięwzięć, zawsze są działaniami powodującymi konflikty w relacji ze środowiskiem przyrodniczym. Uwzględniając aspekty przyrodnicze w zakresie rozwoju gospodarczego, trzeba podkreślić fakt, że rozwój ten praktycznie nigdy nie przynosi oddziaływań pozytywnych na środowisko, są to zazwyczaj oddziaływania negatywne (konfliktowe z celami ochrony środowiska).

Ocena wykazała, że przewidywany wpływ na środowisko realizacji pozostałych celów i kierunków działań będzie:

- obojętny dla środowiska (działania organizacyjne),
- zarówno negatywny jak i pozytywny (w zależności od przyjętych rozwiązań i sposobów realizacji),
- pozytywny (działania pro-środowiskowe i pro-społeczne).

Strategia zawiera znaczną część celów o prognozowanym pozytywnym oddziaływaniu. Są to głównie cele pro-społeczne, skierowanych bezpośrednio do ludzi oraz odnoszące się bezpośrednio do ochrony i kształtowania środowiska.

Podsumowując można stwierdzić, że Strategia nie przewiduje działań rozwojowych, które mogłyby mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko. Koncentruje się na poprawie jakości życia mieszkańców, jak i otoczenia w którym żyją poprzez ochronę i kształtowanie środowiska.

8. Materiały źródłowe

(materiały gminne, strategie, plany, programy, raporty i opracowania)

- 1) **Bilans wodno-gospodarczy wód podziemnych z uwzględnieniem oddziaływań z wodami powierzchniowymi w polskiej części dorzecza Odry**, Informator Państwowej Służby Hydrogeologicznej, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2013;
- 2) **II Polityka ekologiczna państwa (z perspektywą do 2025r.)**, Ministerstwo Środowiska Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2000;
- 3) **Komunikat o stanie jakości wód powierzchniowych woj. łódzkiego**, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Łódź 2010;
- 4) **Ocena jakości powietrza atmosferycznego w strefach w Polsce w 2012r.**, Zbiorczy raport krajowy z rocznej oceny jakości powietrza w strefach wykonanej przez WIOŚ, wg. zasad określonych w art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska, Warszawa 2013;
- 5) **Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry**, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Warszawa 2011;
- 6) **Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.**, Ministerstwo Środowiska Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2008;
- 7) **Powódź w obliczu zagrożenia**, Raport Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, Wydział Analiz RCB, Warszawa 2013;
- 8) **Program ochrony środowiska dla gminy Sieradz**, Urząd Gminy Sieradz, Sieradz 2004;
- 9) **Projekt Strategii rozwoju gminy Sieradz do 2020r.**, Urząd Gminy Sieradz, Sieradz 2013;

- 10) **Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2012r.**, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Łódź 2013;
- 11) **Strategia rozwoju powiatu sieradzkiego na lata 2007-2013**, Zarząd Powiatu Sieradzkiego, Sieradz, grudzień 2007
- 12) **Strategia województwa łódzkiego 2020**, Zarząd Województwa łódzkiego, Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, Łódź 2006, aktualizacja Łódź 2013;
- 13) **Zaktualizowany Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego**, Sejmik Województwa Łódzkiego, Łódź 2010
- 14) **Zeszyty metodyczne Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska**: Zeszyt nr 1 – Postępowanie administracyjne, w sprawach określonych ustawą z dnia 3 października 2008r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Warszawa 2009.

Przypisy końcowe

ⁱ Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 24 lipca 1983 r. (MP Nr 39, poz. 230 z 1983 r.), zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska Nr 38/2010 z dnia 10.06.2010 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 180, poz. 1476 z dnia 19.06.2010 r.)

ⁱⁱ Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu Nr VIII/45/89 z dn. 14 września 1989 r., Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dn. 31 lipca 1998 r. w sprawie określenia obszaru Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 20, poz. 113), Rozporządzenie Nr 9/2006 Wojewody Łódzkiego z dn. 11 stycznia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 20, poz. 194), zmienione Rozporządzeniem Nr 1/2008 Wojewody Łódzkiego z dn. 11 stycznia 2008 r.

ⁱⁱⁱ Rozporządzenie Nr 5/2009 Wojewody Łódzkiego z dn. 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 75, poz. 709) zmienione Rozporządzeniem Nr 17/2009 Wojewody Łódzkiego z dn. 30 lipca 2009 r.

^{iv} Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dn. 22 kwietnia 1996 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 7 poz. 39)

^v Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dn. 22 kwietnia 1996 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 7 poz. 39)

^{vi} Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dn. 13 maja 1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 11, poz. 39)

^{vii} Natura2000 – standardowy formularz danych – obszar PLB100002 Zbiornik Jeziersko